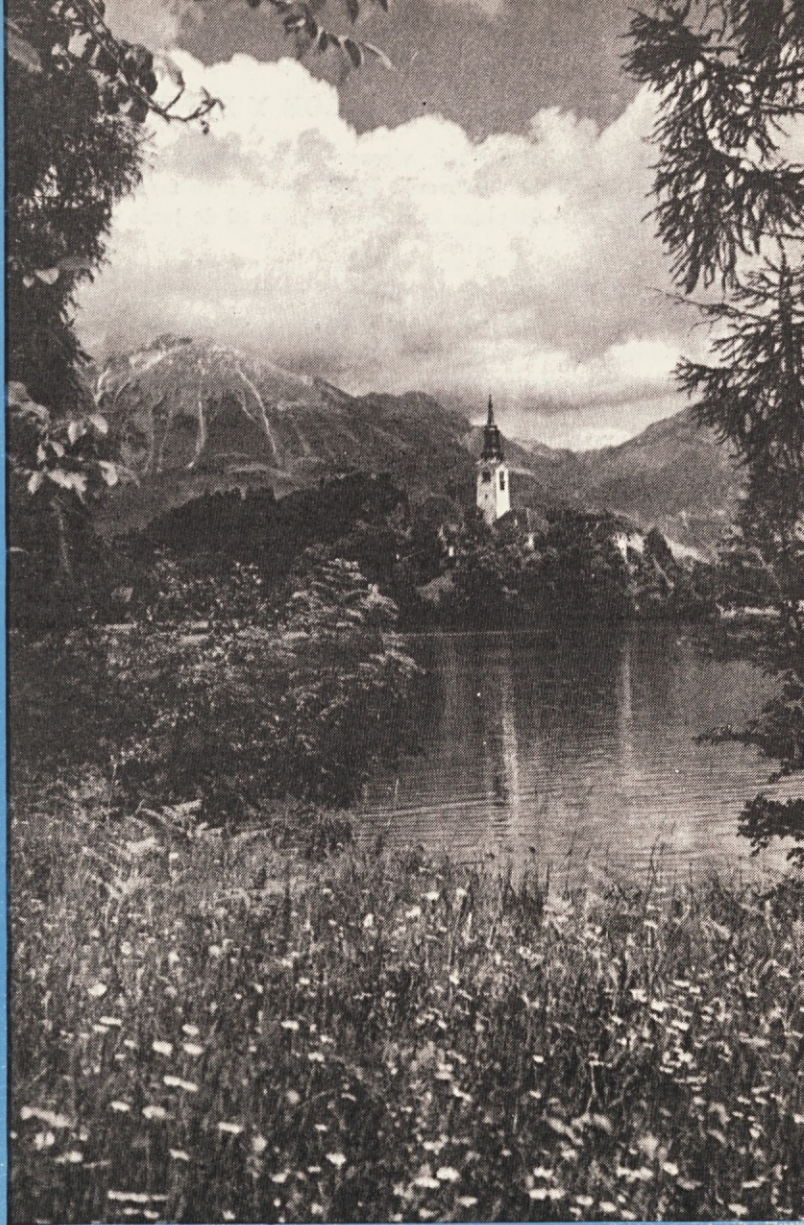

SEPTEMBER 1991

Duhovno življenje

DIA DE JUBILO, DOLOR Y ESPERANZA

El ing. Jernej Dobovsek, vicepresidente primero a cargo de la presidencia de la Asociación Eslovenia Unida en el acto frente al monumento al Gral. San Martín en la plaza homónima el día 30 de junio de 1991:

Hoy es un día muy especial para los eslovenos en la Argentina: es para nosotros un día de júbilo, de dolor y de esperanza.

Convocamos a este acto para celebrar el nacimiento de la nueva República de Eslovenia el 25 de junio pasado.

La República de Eslovenia surge como consecuencia del plebiscito realizado hace 6 meses, en el cual la abrumadora mayoría del pueblo se expresó por una Eslovenia libre y soberana.

Este acto de júbilo se ha ensombrecido por la brutal intervención del ejército de Yugoslavia sin legitimidad alguna, incluso dentro del régimen yugoslavo.

Al avance de las tropas invasoras se ha opuesto unánimemente todo el pueblo esloveno, dentro y fuera de sus fronteras. En la Argentina se realizan actos en los que reafirmamos la voluntad de vivir en paz e independencia en Buenos Aires, en Mendoza, en Bariloche y en todos los lugares de este gran país donde viven eslovenos.

Hacemos un llamado a las autoridades de este noble país, nuestra nueva patria, la Argentina, que abrió sus puertas generosamente a nuestras emigraciones en los años 30 y en la posguerra, para que sea uno de los primeros países que aliente y reconozca a la nueva República. Así podrá afirmarse la joven República libre y soberana de Eslovenia.

¡Dios así lo quiera!

Bridka misel

Ivje

je začaralo pokrajino v pravljico.

Le zakaj

bodo v jutru v snegu telesca zmrzlih ptic?

Moj Bog,

kako strašno mora biti samotnemu drevesu
sredi zasneženega brega.

Mar ga res

hrani le veselje,

da bo spomladi cvetelo kot lani?

Karel Mauser

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

LETO 58

SEPTEMBER 1991

Pozivi slovenske Cerkve ob agresiji JA na Slovenijo

NADŠKOFOVA BRZOJAVKA PAPEŽU

Sveti oče, oborožene sile jugoslovanske zvezne vojske so začele okupacijo Republike Slovenije. Obstaja nevarnost državljanske vojne in prelivanja krvi. V teh okoliščinah je Cerkev na Slovenskem združena v neprekinjeni molitvi za mirno rešitev resnih problemov. Vašo svetost prisrčno prosimo, da nas s svojo očetovsko besedo potolažite in opogumite. Zelo bi bili veseli vašega poziva k pravičnosti in miru.

Ko Vas prosim za apostolski blagoslov, izražam svojo vdanost v Kristusu.

Alojzij Šuštar
ljubljski nadškof in metropolit

POZIV SLOVENSKIH ŠKOFOV

Katoliški škofje Slovenije ponovno in nujno pozivajo vse škofov-

ske konference v Evropi in svetu ter vse katoliške organizacije, naj nadaljujejo in krepijo svoja prizadevanja, da bi prenehala vojaška agresija in okupacija Slovenije, ki jo izvaja jugoslovanska armada. Katoliška Cerkev v Sloveniji je prejela veliko spodbud in izrazov podpore. Naša Cerkev izraža vso svojo hvaležnost za besede, ki jih je izrekel sveti oče Janez Pavel II., in za vsa dosedaj prejeta sporočila solidarnosti, ki so jih poslali kardinali in škofovske konference.

Armada ne spoštuje prekinitve ognja in obtožuje druge, da ga ne spoštujejo. Pripravlja se celo na nov napad. Tudi ne spoštuje najbolj osnovnih načel človečnosti, h katerim jo zavezujejo mednarodne konvencije. Prosimo vas, ne mislite, da v osrčju Evrope ni možna zelo huda represija in vzpostavitev vojaške in komunistične diktature. Prosimo vas, storite vse, kar je možno, da to preprečite.

Gre dejansko za agresijo, ki je bila že nekaj mesecev premišljena, njen končni cilj pa je streti demokracijo v Sloveniji. Isto bi sledilo na Hrvaškem. Vsaka druga informacija je napačna. Prosimo vas, ne verjemite informacijam, ki prihajajo iz Beograda.

Najbolj učinkovito sredstvo za obrambo demokracije, človekovih pravic in civilnega prebivalstva v tej mali deželi Evrope, ki se imenuje Slovenija, bi bilo takojšnje priznanje suverene države Slovenije. Kajti Slovenija je razglasila neodvisnost zato, da bi zavarovala svojo demokracijo. Zato vas prosimo, da si v tem smislu prizadevate pri vaših vladah.

Zahvaljujemo se vam za vašo solidarnost in povezanost v molitvi.

Ljubljana, 30. junija 1991.

Alojzij Šuštar,
ljubljski nadškof in predsednik
slovenske škofovske konference

POZIV VSEM KOMISIJAM PRAVIČNOST IN MIR

Slovenska komisija Pravičnost in mir pošilja nujen poziv vsem evropskim komisijam Pravičnost in mir, naj uporablja vsa sredstva za ohranitev miru in varstva človekovih pravic v Sloveniji. Boji 27. junija so že zahtevali okrog sto mrtvih in ranjenih. Toda

Slovenci so odločeni, da bodo branili svojo svobodo.

V tej zvezi komisija Pravičnost in mir Slovenije opozarja na dejstvo, da je v teku dneva 27. junija postalo nedvomno, da ne gre samo za poskus, da bi preprečili neodvisnost Slovenije, temveč predvsem obnova boljševiškega socializma v Sloveniji in v vsej Jugoslaviji. V teku dneva 27. junija

je postalo jasno dejstvo, da stoji za oboroženo agresijo proti Sloveniji armadna politična sila, ki se imenuje Zveza komunistov — gibanje za Jugoslavijo. Njen cilj, ki ga poznamo že nekaj mesecev, je v tem, da naredi iz Jugoslavije komunistično in centralistično državo, v kateri bi vladali Srbi.

Kot je slovenska komisija Pravičnost in mir že storila v preteklosti, obžaluje dejstvo, da so to okupacijo Slovenije spodbujale določene izjave svetovnih politikov, ki niso razumeli, da so Slovenci razglasili neodvisnost za obrambo svoje demokracije in svobode.

Slovenska komisija Pravičnost in mir računa na podobne komisije v Evropi, da bodo naredile vse, kar je

v njihovi moči, v prid miru, svobode in pravičnosti v Sloveniji in Jugoslaviji.

Prof. dr. ANTON STRES, predsednik slovenske komisije Pravičnost in mir

PISMO EVROPSKIM KOMISIJAM PRAVIČNOST IN MIR

Jeromu Connollyju, predsedniku evropske konference komisij Pravičnost in mir, Dublin

Dragi gospod Connolly!

Ker sem Vam 17. julija dal nekaj podatkov o položaju v moji deželi in ste jih ljubeznivo posredovali drugim komisijam, mislim, da je prav, da Vas znova seznanim s položajem v Jugo-

slaviji, da boste laže ocenili, kaj bi lahko ukrenile evropske komisije Pravičnost in mir.

V Sloveniji se je položaj nedvomno izboljšal, posebno odkar je zvezna armada naznanila svoj odhod. To je bila za nas čisto nepričakovana novica in smo v začetku menili, da je preveč lepo, da bi lahko bilo res. Dejansko pa armada odhaja iz Slovenije. Tudi zračni prostor nad Slovenijo je že tri dni odprt. Vse pa govori v prid domnevi, da se je zvezna vojska — ki med časom postaja vedno bolj etnično čista, se pravi srbska — odločila, da strne svoje vrste zato, da bi lahko bila bolj učinkovita na Hrvaškem in bi to republiko podredila srbski nadvladi. To se misli tukaj. S tem seveda še naprej obstaja nevarnost, da se ta vojska vrne v Slovenijo, če ji uspe zmagati na Hrvaškem, razen če so se Srbi že sprijaznili s slovensko neodvisnostjo.

Domnevam, da ste obveščeni o tem, kaj se sedaj dogaja na Hrvaškem. Nadaljujejo se zelo krvavi spopadi med srbskimi četniškimi oboroženimi skupinami, ki v glavnem prihajajo iz Srbije, in enotami hrvaške policije. V teh spopadih posreduje zvezna vojska. Pravi, da posreduje, da bi preprečila spopade, v resnici pa se vedno bolj odkrito postavlja na stran srbskih skupin. Zaradi tega postajajo deli hrvaškega ozemlja, kjer so stoletja Hrvati in Srbi živeli skupaj, etnično vedno bolj čisti: hrvaško prebivalstvo beži in predele zasedajo oborožene srbske skupine. Vsak dan je najmanj deset mrtvih in veliko ranjenih.

Glede na to, da v zveznih oblasteh

in armadi prevladujejo Srbi, bi bila tako kot v Sloveniji edina rešitev internacionalizacija teh sporov. Predlagam torej vsem evropskim komisijam in jih prosim, da vplivajo na vseh možnih ravneh, da bi evropska skupnost uporabila vse, kar je v njeni moči, in izvršila pritisk na zvezne in srbske oblasti, naj ustavijo agresijo na Hrvaško. Jugoslavija bo postala novi Libanon, če ne bo evropska skupnost — mogoče celo OZN — hitro našla učinkovitega sredstva za poseg in prisilila Srbe k dialogu s Hrvati o njihovih prihodnjih odnosih.

Položaj na Hrvaškem je torej zelo različen in veliko težji kot v Sloveniji. Armada, ki je hotela v Sloveniji zrušiti demokracijo in ponovno narediti iz Jugoslavije komunistično in centralistično državo pod srbsko nadvlado, ni našla zaveznikov med prebivalstvom. Na Hrvaškem pa se opira na srbsko manjšino (12%) in na spor med Srbi in Hrvati. Tu je verjetno razlog, zakaj se je armada sama odločila, da bo — vsaj začasno — zapustila Slovenijo. V Sloveniji se sedaj življenje obnavlja, čeprav se nadaljuje gospodarska vojna proti njej. Smo pa potrti, ko vidimo, kaj se dogaja pri naših hrvaških sosedih. Pretreseni smo, ko vidimo, kako kruto četniki pobijajo prebivalstvo in ranjene hrvaške policiste. Zato Vas prosim, da nadaljujete svoja prizadevanja, da bi se s pomočjo evropske skupnosti vrnil mir tudi na Hrvaško. Hvala za vse, kar storite za nas.

Ljubljana, 29. julija 1991

ANTON STRES
predsednik slovenske komisije

PISMO TEOLOŠKIM FAKULTETAM

Dekan Teološke fakultete v Ljubljani dr. Metod Benedik je 12. julija poslal 170 teološkim fakultetam in katoliškim univerzam po Evropi in svetu posebno pismo, v katerem jih seznaja z razmerami pri nas in jih prosi za pomoč pri državno pravnem priznanju Republike Slovenije.

Spotovani gospod dekan,
dragi kolegi!

Gotovo ste seznanjen iz dogodki v Sloveniji.

1. Razglasitev samostojnosti Republike Slovenije je vrhunec demokratičnega prizadevanja našega naroda, da se otrese realsocialistične dediščine in tako tudi drugim narodom Jugoslavije pomaga na poti uveljavljanja demokracije in temeljnih človekovih pravic. Različnost narodov,

kultur in religij na tem delu sveta komunisti in vojaški vrh izkoriščajo za vzdrževanje starega reda in še naprej teptajo osnovne pravice narodov in posameznikov.

2. Brutalna agresija na Republiko Slovenijo je pokazala vso ostrino zapletenih problemov pri nas in odločnost stalinističnih sil, da z vsemi najbolj krutimi sredstvi ohranjajo stari red in preprečijo uveljavljanje demokratičnih načel in pravic narodov, da sami odločijo o svoji usodi.

3. V Sloveniji smo prepričani, da je edini izhod iz krize priznanje demokratičnih odločitev Republike Slovenije v mednarodni javnosti. Prosimo vas, spotovani kolegi, da po svojih močeh in svojem vplivu podprete naše težnje v vaši državi in pripomorate k državnopravnemu priznanju Republike Slovenije.

Iskren pozdrav in hvala za dobroto!
Prof. dr. METOD BENEDIK, dekan
v imenu profesorskega zbora

Naša prizadevanja

Slovenska skupnost je seznanjala argentinsko javnost o proglasitvi samostojne RS in agresiji jugoslovanske armade z obveščevanjem v vladni palači, na zunanjem ministrstvu, v parlamentu, na protestnih manifestacijah pred jugoslovansko ambasado, v stilku s časnikarji vseh dnevnikov, radijskih postaj, po televiziji, z množičnim razdeljevanjem brošur o osamosvojitvi Slovenije, s stiki z ustanovami in kulturniki, s predavanji, s privatnimi stiki. Zelo veliko je bilo

storjenega na pobudo društva Zedinjena Slovenija in Medorganizacijskega sveta in po iniciativi zasebnikov. Poleg pojasnjevanja o dogajanjih je bila poudarjena tudi misel, da bi državno priznanje Republike Slovenije odločilno pomagalo k mirni in pravični rešitvi naše nove države Slovenije. Poleg mogočne manifestacije na Trgu San Martín, promenadni cesti Florida, v katedrali in na Majskem trgu v Buenos Airesu v nedeljo 30. junija, sta bili mogočni slovenski manifestaciji tudi v Bariločah in v Men-dozi.

Sklepna izjava Slovenskega narodnega odbora ob slovenski državni samostojnosti

Republika Slovenija je proglasila svojo samostojnost. Slovenski narod je prestopil enega najpomembnejših mejnikov svojega obstoja; po dolгих stoletjih si je pričel krojiti usodo sam.

Slovenci imamo lastno državo osnovano na demokratičnih načelih. Narodni program o združenju, svobodni in samostojni Sloveniji, sen, ki smo ga prejeli od naših prednikov, se zdaj uresničuje.

Ob tem velikem trenutku gre naš spomin nazaj v leto 1941, ko so slovenske demokratične stranke pod okupacijo treh sovražnih sil organizirale proti okupatorju Slovensko zavezo. Proti tej združitvi slovenskih demokratov je postavila KPS, ob napadu Nemčije na Sovjetsko zvezo, svojo fronto in začela revolucijo proti lastnemu narodu. V najtežjih časih revolucije pod okupacijo je bil ustanovljen v ilegali Narodni odbor za Slovenijo, današnji Slovenski narodni odbor, kot politični poskus demokratičnih strank, ob povezavi z zahodnimi zavezniki, okrepiti narodni odpor proti okupatorjem in Slovenijo obvarovati pred komunizmom. Usoda, ki so jo krojile velesile, nam ni bila naklonjena. V okviru Jugoslavije smo bili skupaj z ostalo srednjo in vzhodno Evropo prepuščeni totalitarnemu marksizmu.

Nesreča se je zgrnila nad naš narod, katerega velik del je bil doma zatiran, zunaj izdan, deloma vrnjen v mučenje in smrt, deloma razseljen po svetu. Velik del slovenskega ozemlja in ljudstva je bil ponovno prepuščen Italiji in Avstriji, zaradi slepe podvrženosti slovenskih komunistov koristim Sovjetske zveze.

Od tiste dobe se je SNO posvetil najprej v begunstvu in nato v zdomstvu nelahki nalogi, tolmačiti domači in tuji javnosti nelegitimnost komunistične totalitarne vlade ter opozarjati na nevzdržno stanje v domovini in na težke posledice tega režima na političnem, gospodarskem in socialnem področju. Kakor smo med vojno neomajno upali na poraz tujih okupatorjev, smo bili tudi vseh petinštirideset let zdomstva prepričani o končnem propadu komunističnega sistema v Sloveniji in po svetu.

Ves čas svojega delovanja v tujini je SNO, ob sodelovanju

organizirane slovenske skupnosti v svetu, pospeševal poleg pričevanja o resničnem poteku revolucije na Slovenskem tudi seznanjanje svetovnega javnega mnenja s celotno slovensko narodno problematiko. Politična emigracija je brez vsake podpore in le s sredstvi, ki so si jih pritrkali po svetu razseljeni rojaki, živela naprej svoje demokratično slovenstvo. Nešteto spisov, stotine knjig izpričujejo to delovanje. Vsa ta dolga desetletja je bil SNO edini politični predstavnik slovenstva v tujini.

Zdaj, ko so naši rojaki v domovini dosegli politično svobodo in suverenost, je naloga SNO izpolnjena. Plamenico slovenske demokratične ureditve in državne samostojnosti, katero je dolgo vrsto let osamljeno hranil po vseh kontinentih sveta, predaja v roke legitimnih slovenskih oblasti.

Ob tem pomembnem trenutku se člani SNO s spoštovanjem spominjamo vseh tistih, ki so dali življenje, da bi bil slovenski narod prost vsakega totalitarizma. Spominjamo se rojakov, ki so se med prvimi v Evropi zavedali nevarnosti komunizma, se mu uprli in v tem boju dali svoje življenje, ter vseh, ki so med revolucijo in po njej bili zvesti svojemu narodu, veri in demokratičnemu prepričanju. Spominjamo se slovenskih parlamentarcev, ki so dne 3. maja 1945, ob prisotnosti škofa dr. Gregorija Rožmana na zasedanju slovenskega parlamenta razglasili narodno državo Slovenijo, takrat še v okviru federativne Jugoslavije; predvsem pa oživljamo spomin na nepregledne vrste vaških stražarjev, četnikov in domobrancev, ki so združeni v Slovenski narodni vojski, vojaško nikdar premagani, a naposled izdani, odšli na pot zadnjega junaštva in mučeništva.

Izrekamo zahvalo vsem rojakom, ki so podpirali in omogočali naše delo skozi skoraj pol stoletja zgolj iz zavesti, da med Slovenci krik po svobodi ne sme zamreti, da je treba ohranjati v tujini slovenski glas in prisotnost, dokler ni dano Slovencem doma, da bi spregovorili. Pri tem mislimo še posebno na sodelavce, ki jim ni bilo dano dočakati dne, zaradi katerega so prevzeli nase težo in trpljenje zdomstva. Med vsemi javnimi delavci, katerih edina gonilna sila je bila ljubezen do slovenstva, naj omenimo bivše predsednike SNO Jožeta Basaja, Miha Kreka in Miloša Stareta. Posebno priznanje gre učiteljem in vzgojiteljem, ki so sledili eni prvih prošenj SNO in se žrtvovali za slovensko mladino od vetrinjskega polja pa prek begunskih taborišč in izseljenstva vse do danes; zahvala pa tudi duhovnikom, ki so nas ta čas spremljali, nas vzpodbujali in duhovno podpirali.

Čutimo dolžnost, da izrečemo priznanje tudi rojakom, ki so

v domovini na kakršnemkoli področju s svojim delom ali le s tiho zvestobo ohranjali med ljudstvom živ čut za svobodo in slovenstvo.

Zavedamo se, da gotovo nismo storili vsega, kar bi morali, da je bil način našega dela lahko kdaj manj primeren, vendar vemo, da se nismo motili v načelih. Niso se motili tisti, ki so tvegali življenje v prepričanju, da je bil komunizem tedaj od vseh družbenih zmot za narod najbolj nevaren. Danes spoznava to ves svet, ljudje pa, ki so odgovorni za narodno tragedijo, in njihovi nasledniki, se sprenevedeno skrivajo za praznimi besedami.

Za naš narod je nastopila doba demokracije in politično delo postaja dolžnost vseh državljanov. Vsakemu Slovincu, doma in po svetu, je na prosto dano, da deluje tudi na tem področju po svojem prepričanju in vesti.

Prepričani smo, da bo slovenska demokratična oblast nekoč priznala pomembnost delu, ki ga je za širjenje slovenskih interesov v svetu opravila politična emigracija. To so temelji slovenske prisotnosti v svetu, ki so lahko za naš narod srečna posledica velike nesreče. Od modrosti slovenskih državnikov je odvisno, da se ta enkratna priložnost za narod ne izgubi.

Čeravno je končana naloga zdomstva kot opozicija totalitar-nemu in centralističnemu režimu, vaša naloga, rojaki, ki živite v svetu, ne bo nikdar končana. Ne bo konca sodelovanja pri gradnji slovenske narodne skupnosti, ne bo konca odgovornosti za pričevanja o tem, kar ste preživeli vi in vaši predniki, pa tudi ne za nadaljevanje slovenske prisotnosti v svetu. Ohranjajte in predajajte zavest, da ste s svojimi potomci del slovenskega naroda, da imate pravico in dolžnost uveljavljati se v slovenski narodni skupnosti kot njen enakovreden del. Politično sledite strankam, ki so vas vodile skozi vsa leta zdomstva in se po njih vključujte v slovensko politično stvarnost. Še predno je z zakonom o dvojnem državljanstvu dana možnost, da posežete aktivno v slovensko politično življenje, je slovenska zdomska skupnost lahko izredno pomemben dejavnik za razvoj celotnega narodnega občestva.

Združeni v svoje organizme, ki ste si jih ustvarili v petinštridesetih letih prisilnega zdomstva, bodite sicer povezani z vsemi rojaki po svetu in v domovini, a ohranjajte vendar svojo posebno dragoceno identiteto. Ostanite samozavesten subjekt v slovenskem in v svetovnem dogajanju in skrbno bdite, da ne bodo našemu narodu nikdar več zavladale protinarodne in neslovenske sile.

Naloga Slovenskega narodnega odbora je opravljena in podpisani s to izjavo zaključujemo skoraj polstoletno obdobje njegovega delovanja. Sloveniji, domovini vseh Slovencev, želimo vse

dobro! Odslej je naša skupna naloga, da jo gradimo in branimo, ne glede na kraj našega bivanja. Slovenski demokratični vladi, ki je legitimna oblast na Slovenskem, izrekamo svoje priznanje in vdanost kot svobodni in svobodoljubni državljani.

V zdomstvu, junija 1991.

Rudolf Smersu (SLS) Anton Komotar (SDS) Peter Urbanc (SDS)
Predsednik Podpredsednik Tajnik

Katica Cukjati (SLS) Peter Klopčič (SLS) Marko Kremžar (SLS)

Marjan Loboda (SLS) Jože Melaher (SLS) Vladimir Menart (SDS)

Julij Savelli (SLS) Feliks Urankar (SDS) Ljenko Urbančič (SDS)

Ob slovenski državni samostojnosti

Govor dr. Marka Kremžarja na proslavitvi slovenske državne samostojnosti na Trgu San Martín v Buenos Airesu v nedeljo 30. junija 1991.

Slovenke! Slovenci!

Tisoč let je slovenski rod čakal, in je dočakal... novo zarjo, novo upanje.

Po stoletjih hrepenenja, bojov, trpljenja, upov in razočaranj smo doživeli dan, o katerem so naši predniki le sanjali.

Slovenci imamo svojo državo! Zdaj se slovenski možje in fantje bore, z orožjem v roki, da jo ohranijo. Prvič v slovenski zgodovini brani redna slovenska vojska demokratično izglasovano voljo svojega naroda! Slovenci smo nastopili pred svetom in pred seboj kot državni narod!

Vzeli smo svojo usodo v svoje roke!

Prestopamo neizmerno pomemben mejnik v življenju našega naroda. Dolga in naporna je bila pot do njega. Dosegli smo ga skoraj 600 let po zadnjem slovenskem ustoličenju na Gosposvet-skem polju, 450 let po prvi slovenski knjigi, 143 let potem, ko je prvič zaplapolala slovenska zastava, ter 73 let po osvoboditvi izpod

dolgotrajne nemške oblasti in po prvem preblisku sodobne slovenske državnosti.

Slovenski narod se je lani decembra svobodno odločil za državno samostojnost. Minilo je tedaj že 45 let od tistega tretjega maja, ko so slovenski poslanci, izvoljeni pred vojno, razglasili narodno državo Slovenijo. A takrat je niso mogli uresničiti, ker so zapadne demokracije slovenski narod že odpisale, ga prepustile sovjetskemu totalitarizmu in mu s tem povzročile nepregledno vrsto krivic.

Letos, 25. junija, pa sta slovenska vlada in skupščina izpolnili voljo ljudstva.

Slovenska samostojna država je bila oklicana meseca junija.

Doslej je bil junij mesec spomina na mučence in žrtve komunistične revolucije; odslej pa bo spomin nanje za vedno povezan z idealom, za katerega so se ti borili, za katerega so trpeli in umirali. Mesec junij bo tudi mesec slovenske svobode. Spomin na tiste, ki so zanjo darovali življenje v dobi revolucije, bo povezan s spominom na junake, ki jo branijo zdaj. Slovenska država je in bo sad naporov in žrtev preteklih in sedanjih rodov. Nihče nam je ni podaril! Ni je velesile, ni je države, ki bi nam pomagala. Slovenija stoji — kot vedno — v trenutku najtežjih preskušenj sama! Sama je v boju proti ostankom totalitarnega režima, sama nasproti brezbriznosti sveta.

Slovenski narod si je prigaral državo sam in zdaj jo brani oprt le na Boga in na samega sebe.

Zahodne velesile so pred 46 leti izdale in predale v smrt prvo slovensko narodno vojsko, slovenske domobrance, ki so se borili proti istemu sovražniku. Te dni demokratični zahod, s podobnim cinizmom gleda stran, ko tanki in bombniki tiste „ljudske armade“, katera je uvedla v Jugoslaviji komunistični totalitarizem, poskušajo zdrobiti v krvi in ognju mlado slovensko demokracijo.

Rdeča zvezda, simbol sovjetskega imperializma, povzroča — ob svojem zatonu — na Slovenskem novo prelivanje krvi. A to je zadnji vzpon umirajočega zmaja. Tri srebrne slovenske zvezde bodo, končno, premagale rdečo!

Slovenci imamo svojo državo — po svoji volji! Imamo jo, ker vemo, da je to naša pravica in da je od nje v veliki meri odvisno naše preživetje. Sovražne sile lahko slovenski narod na poti svoje državnosti poskušajo zavreti, ustaviti — ga ne morejo!

Slovenci v svetu se dobro zavedamo, da naši rojaki v domovini plačujejo za ohranitev slovenske države neprecenljivo ceno slovenskih življenj. Čast in slava jim! Naše priznanje in hvala pa

tudi slovenski vladi, ki z neomajno voljo dviga sredi vojne vihre slovensko zastavo.

Ti ljudje zaslužijo našo pomoč in podporo. Ne pozabimo, da je diplomatski pritisk svobodoljubnih držav verjetno edina sila, ki lahko skrajša divjanje jugoslovanske — partijske — vojske nad Slovenijo.

Delo za ohranjanje in rast slovenstva v svetu ni bilo in ni lahko. A če kdaj, zdaj lahko vidimo, kako krvavo potrebno to delo je in bo!

Način našega delovanja se bo morda spremenil, a naloga, ki jo imamo, ni končana!

Odslej bomo še zavzeteje posvečali svoj čas in talente za slovensko stvar, kajti Slovenija potrebuje vse svoje sinove in hčere, ne glede na to, kje živijo! Ne sme nam biti žal trpljenja in dela za naš narod, kajti vse, kar je vredno, stane. Tudi naše slovenstvo bo raslo, tudi slovenska država bo obstala, če bomo velikodušno plačevali ceno, ki sta je vredna.

Prosimo zdaj Boga, vladarja zgodovine, naj po tisočletni preskušnji podeli našemu narodu milost mirnega in plodnega življenja v svoji državi.

Naj dá slovenskim oblastnikom moč in modrost, da bodo znali voditi naš čolnič po vedno razburkanem morju svetovnih napetosti tako, da bo vsak rojak lahko pogumno pogledal svetu v oči in ponosno rekel: Slovenec sem!

Stopamo v novo obdobje slovenskega narodnega življenja. Ob tem slovesnem trenutku želimo rojakom, državljanom Republike Slovenije, vso srečo! Želimo pa jim tudi vztrajnosti, da bi v brat-ski vzajemnosti vztrajali na poti, za katero so se tako jasno in pogumno odločili.

Bratje in sestre! Dvignite glave! Skozi stoletja nas zunanji sovražniki niso strli! Tudi zdaj nas ne bodo, kajti država je v nas samih!

Slovenci po svetu, prijatelji! Združeni z rojaki v domovini zakličimo, preko oceanov in tujih meja, polni zaupanja, s pogledom uprtim v skupno prihodnost:

Bog živi Slovenijo!

Slovenija, vstani!

V zgodovinskem trenutku, ki ga je končno dočakala slovenska domovina, se tudi Slovencem, ki imajo dom daleč od nje, širi srce v veselju in ponosu. Davne težnje karantanske tradicije, ki jih je zakrival čas, zagrebala zgodovina, včasih zaslanjalo tudi lastno malodušje, a ki nikoli niso povsem zamrle, so zdaj privrele na površje, Slovenija je stopila pred svet s svojimi terjatvami in svojo ponudbo. Konec je tujega varuštva in lastnega manjvrednostnega občutka, v enaki vrsti z drugimi hoče graditi svet.

Nam v svetu ki smo vedno radi nosili slovensko ime, sedanja odločitev daje naši istovetnosti pomembno potrjenje. Slovenstvo smo čutili in ga izrazili z govorico in petjem, z značajskimi potezami in osebnimi kakovostmi. A ker Slovenije ni bilo na političnih zemljevidih ne v diplomatskih zborih in mednarodnih organizacijah, smo bili za svet le narodoslovna posebnost. Šele zdaj smo postali nacija, pojem, ki ga okolja, v katerih živimo, šele res veljavno upoštevajo.

S Slovenijo oživljeno je tedaj tudi slovenska diaspora zaživela z drugo močjo in novimi pričakovanji. Tesneje se hoče vrsti v družbeni ustroj in pričakuje, da ji bo domovina kot država priznala neposredno pripadnost in odmerila nekaj pristojnosti pri uravnavanju njenega življenja.

Prevzeti od veselja pa tudi resnobno vabimo: Slovenija, vstani! Ko si stopila na svoje noge, otresi prah in se oglej! Preceni, ali ti ni treba temeljite duhovne preнове, da te ne bo nikoli več premamila tuja učenost, da bo v tebi vedno bratu brat, da bo blestela svoboda za vse dobro in vladala pravica na vseh stopnjah družbenega življenja. Dvigni se iz objema malodušja, zberi sile in modro izkoristi možnosti, ki se ti ponujajo. Ne vgrezaj pa svojih nog preveč v tvarnost, po vrednotah duhá bo tvoja stopinja bolj določena in varna. Slovenija, vstani!

Zaupamo, da je zdaj pred nami tisti čas, ko bomo vsi Slovenci zatrdili, da smo zato se zbratili, ker dobro v srcu mislimo, in skupaj zaklicali, naj nas živi Bog vse, kar nas dobrih je ljudi.

Božidar Fink

Grozljivo sami, čeprav samostojni

Besede v naslovu sem vzel iz nekega slovenskega dnevnika, iz pisma bralca, ki ga slovenska prihodnost navdaja s tesnobo: mar nas neodvisnost ne bo nevarno osamila? Ne bo podžgala naših močnejših sosedov, da posežejo po lepi Sloveniji, po njenih jezerih in gozdovih, ko pa za svojim hrbtom ne bo imela ne cesarstva Franca Jožefa ne zaledja kraljeve in komunistične Jugoslavije? Če že bomo sami, ali ne bo to grozljiva samota? Samota Rdeče kapice sredi gozda, kjer vse smrdi po volku, kjer je vse polno njegovih dlak in otrebkov?

Grozljivo sami, čeprav svobodni — s temi besedami je omenjeni bralec izrazil občutek, ki presega njegovo subjektivnost. Kdove, če ni to občutek, ki je domač vsakemu količkaj prebujenemu Slovencu. Kakor mora biti znan vsakemu Hrvat, Basku, Litvancu, vsakemu članu nevelikega naroda.

Je treba nad tem občutkom — nad to zavestjo ogrožene majhnosti — jokati?

Mislim, da ne, če drži Kocbekova beseda — zame osebno zmeraj bolj drži —, da je najprikladnejši bivanjski prostor za človeka majhna domovina.

Je obračun takšne domovine iz samih minusov? Ali pa je morda v njem tudi kakšen plus?

Eden vsekakor je: takšna domovina bi ga morala obvarovati pred veliko skušnjavo — velikonarodnim napuhom.

Pravim „bi“, ker žal morejo imperialistično ponoreti tudi narodi, ki še desetih milijonov ne morejo stisniti. Iracionalnost človeškega dvonožca! Toda praviloma bi morala biti članu malega naroda takšna bolezen prihranjena.

Naj torej joče nad tem, da je manj dovzeten za imperialistično vročico, za šovinistično samozagledanost, za mesijansko domišljanje, za asimilatorično strast?

Nad tem ni treba jokati niti človeku brez vere, če le ima nekaj čuta za človeške vrednote.

Kaj šele človeku, ki prodira skozi goščavo bivanja s Kristusovim kompasom v roki. Ta ne samo, da ne bo jokal nad to svojo zgodovinsko usojenostjo, ampak bo nasprotno v njej videl večjo možnost nekega bivanjskega uresničenja zunaj dimnatih kulis svetskega veličja, v goloti življenjske pokrajine, z možnostjo večje pristnosti, se pravi večje resnice.

S Kristusovim kompasom v roki se tudi ne bo čutil samega. V posesti bo tistega severa, ki mu bo obenem kazal na antipod juga, na levi pa v dopolnilo križa, zahod in na desni vzhod. Z drugo besedo: spremljala ga bo zavest,

da tudi njegov narod ni grozljivo sam, da so v nevidni, a realni vključenosti z njim Ciriļ in Metod, Slomšek in Baraga, Jeglič in Lenič, a so nad njim ljubeče peruti Brezij, Ptujske gore, Višarij, Svete gore, v njegovih tisočih cerkvah pa tisoči evharističnih nukleark.

Da bi ob tem dvomil v možnost svojega preživetja? Ampak če to preživetje še daleč ni prvenstveno odvisno od politike in gospodar-

stva, ampak najprej od njega, od njegove vzdržljivosti, od njegove zvestobe, od njegove zavesti, se pravi, od duhovne kvalitete v njem?

Saj vendar ve, da ga bo ob uri plačila Gospodar življenja, ki bo tedaj sodnik, nagovoril ne angleško, ampak slovensko.

„Daj račun o svojem hiševanju“: to bo rečeno v Prešernovem jeziku.

Alojz Rebula

Slavnostna seja društva Zedinjena Slovenija in razširjenega Medorganizacijskega sveta je bila v Slovenski hiši 26. junija, dan po razglasitvi svobodne in suverene Republike Slovenije. Medorganizacijski svet sestavljajo naslednje ustanove in organizacije v Argentini: Naš dom San Justo, Slomškov dom, Slovenska pristava, Slovenski dom San Martín, Hladnikov dom, Slovenski dom Carapachay, Slovenski dom Berazategui, Društvo Slovencev Mendoza, Rožmanov dom, Slovenska hiša, Hanželičev dom, Zveza slovenskih mater in žena, Slovensko planinsko društvo Bariloche, Slovenska dekleška organizacija, Slovenska fantovska zveza, Zveza borcev Vestnik, Zveza borcev Tabor, Slovenska kulturna akcija, Slovenska ljudska stranka, Mutual Sloga, Zadruga Sloga, Slovenski pevski zbor Gallus, Slovensko katoliško akademsko društvo, Srednješolski tečaj, Slovenska gospodarska zbornica, Dušno pastirstvo, Slovenska šahovska zveza in Slovensko državno gibanje.

Podpredsednik ZS inž. Jernej Dobovšek je orisal potek razglasitve svobodne države Slovenije. Navzoči so sklenili poslati pozdrave predsedniku Slovenskega izvršnega sveta Lojzetu Peterletu:

S slavnostne seje Zedinjene Slovenije in razširjenega Medorganizacijskega sveta slovenskih organizacij Vas, gospod predsednik, in po Vas vse člane slovenske vlade iskreno pozdravljamo in Vam izrekamo priznanje in zahvalo za doseženo državno samostojnost. — Bog daj, da bi naši skupni naporji rodili resnično svobodno Slovenijo, ki bo krepko središče vsega slovenskega narodnega občestva! — Bog živi svobodno Slovenijo!

Sledil je razgovor o pripravi na praznovanje tega velikega dogodka v slovenski zgodovini, ki je bila v nedeljo 30. junija, kot smo poročali v prejšnji številki naše revije.

Slovenci v Argentini smo ponosni na osamosvojitev naše domovine, obenem pa globoko zaskrbljeni ob agresiji in grožnjah JA in Srbije.

PROŠNJA ZA NAROD

Prosim te za moj narod,
ki je majhen in neboljnen
in vendar trdoživ.

Stoletja je pregaral
na tej zemlji
kot podložnik tujcem,
kot brezpraven tlačan,

Tu in tam se je uprl
krivicam gospode,
potem pa spet sklonil glavo,
obmolknil v strahu in trmi
in le molitev in božja beseda
mu je mečila srce,
da je vztrajal pri delu
in včasih navmes tudi zapel,
na njivi, na travniku,
v šumi ali goricah,
največ pa v cerkvi
in na božjih poteh,
tebi v čast in Mariji.

Koliko božjih hramov
ti je postavil
po gorah, bregovih, dolinah,
koliko kapelic in križev
na križpotjih
in ob samotnih poteh.

Zdaj se mu majejo
tla pod nogami.
Zavrgel je tebe
in tvojo besedo
in sveta znamenja,
da bi zaživel v svobodi.
Pa je postal
suženj samega sebe,
trohljivih stvari
in mnogih zablod.

Gospod, ne pozabi
na naše trpljenje,

na križe naših očetov in mater,
na tisočletni križev pot
naroda Benjamina.

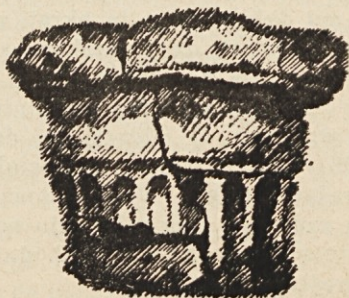
Ne pozabi na vero
in vroče molitve.
Povrni nam upanje,
razžgi v nas novo ljubezen,
ozdravi nas do korenin.

O, Gospod, odpusti
češčenje malikov,
odpusti zagledanost vase
in v slepe vodnike,
odpusti nam naš napuh.

Tu smo pred tvojim obličjem,
prevarani, obnemogli
in vsepočez razdeljeni.
Ti nas opogumi, Gospod,
razsprte nas spravi,
v eno nas strni,
močno drevo
različnih vej,
istih korenin.

Prosim te za ta moj narod,
za prerojenje bratov in sester,
za našo skupno prihodnost.
Ti nam luč prižgi,
ti nas povedi na rešnjo pot.

Stanko Janežič

Nova okrožnica Janeza Pavla II.

„Ob stoletnici“

1. Sto let katoliškega družbenega nauka

Povsem upravičeno je bilo pričakovanje, da bo ob stoletnici prve socialne okrožnice papeža Leona XIII. *Rerum novarum* — izšla je 15. maja 1891 — Cerkev izdala nov dokument iste zvrsti in s podobno vsebino. Razlogov je več. Poleg omenjenega zgodovinskega spomina, gre tudi za prakso Cerkve, da ob obletnicah ponovno obravnava določena vprašanja. Prav tako gre za vedno znova spreminjajoči se svet in nova vprašanja, ki Cerkev izzivajo k razmišljanju in odgovorom v duhu evangelija in krščanske etike. Ne nazadnje ima sedanji papež Janez Pavel II. kot teolog in filozof, humanist in etik poseben posluš za vprašanja današnjega človeka in sveta. Živ stik z narodi vsega sveta, različnimi verami in ideologijami, s političnimi in gospodarskimi sistemi pa mu daje pravico in hkrati nalaga dolžnost, da z verskega stališča presoja dogajanja. To je sicer storil že z dvema socialnima okrožnicama O človeškem delu (1981) in O skrbi za socialno vprašanje (1987). Vendar dogajanja zadnjega časa zahtevajo nove rešitve in usmeritve za prihodnost človeštva.

Okrožnica *Centesimus annus* (odslej CA) — Ob stoletnici se že z naslovom povezuje z okrožnico *Rerum novarum* (1891, odslej RN). Še bolj to velja za njeno vsebino. Ne gre za ponavljanje ugotovitev, izhodišč in rešitev iz pred sto let, temveč za filozofsko-teološke ter antropološke iztočnice, katerih pravilnost je potrdil tudi čas. Pri tem je nova okrožnica daleč od kakršnegakoli triumfalizma.

Okrožnica CA je bila objavljena 1. maja 1991, torej na mednarodni dan dela in praznik sv. Jožefa delavca. Občinstvu jo je predstavil nadškof Jorge M. Mejía, podpredsednik papeškega sveta *Iustitia et pax*.

Katere so splošne značilnosti nove okrožnice, ki jih velja posebej poudariti?

a) Prva je njena kontinuiteta. Nobeno področje verskega ali moralnega cerkvenega nauka se ni v tem času razvijalo tako harmonično in dosledno kot ravno področje krščanskega družbenega nauka. Okrožnica RN je tako postala „Magna charta“ družbenega nauka Cerkve. Kakor je postalo pred enim stoletjem na družbeni ravni jasno, da ni mogoče socialnega vprašanja reševati kot do tedaj — le z dobro voljo in do-

brim namenom, s prizadevanji posameznikov ali skupin — marveč sistemsko in načrtno, tako je tudi katoliški družbeni nauk pomenil korak naprej v spoznanju naravnih in evangeljskih načel, v spodobnosti kritičnega presojanja ter v aplikaciji spoznanj v življenju.

b) Aktualnost je druga značilnost okrožnice CA. Sicer smemo to reči v nekem smislu tudi za vse druge okrožnice o družbenem nauku Cerkve. Vendar gre tako pri RN kot CA za prelomne čase in dogajanja ob koncu nekega stoletja, ki smo jim priče. Analiza sedanjih dogajanj je v CA neverjetno prodorna in zgoščena. Ne gre zgolj za sociološko, marveč za filozofsko-antropološko analizo, ki postavlja človeka v središče dogajanj, ne pa sama dogajanja.

c) Prilagodljivost je tretja splošna značilnost okrožnice. Izraža se v njenem dialoškem značaju, tako značilnem zlasti za čas po koncilu. Kljub temu da gre za soočanje resnice in zmote, bolj ali manj pravičnih in (ne)ustreznih izbir na političnem, gospodarskem in družbenem življenju, okrožnica ne obsoja in ne ruši, marveč gradi in spodbuja. V tem nadaljuje usmeritev, dano na koncilu, ki je tudi sprejemljivejša za sodobnega človeka. Le-ta ne sprejema naukov „od zgoraj“, marveč je sprejemljivejši za pobude iz sveta, v katerem se sam nahaja. V to značilnost lahko uvrščamo tudi proces inkulturacije, v katerega se Cerkve zavestno vključuje ne le na področju posameznega naroda, marveč v svetovni razsežnosti.

2. Vsebina okrožnice

Uvod, šest poglavij in sklep okrožnice imajo kljub navidezni različenosti enovito vsebino in izhodišča.

Ponovno branje okrožnice RN, h kateremu spodbuja prvi del, je potrebno opraviti bolj z etičnega in evangelizacijskega kot z zgodovinskega vidika. Zgolj zgodovinske primerjave in paralele ne zadoščajo. Leon XIII. zatrjuje, da Cerkve ne sme molčati o zadevah, ki se dogajajo pred očmi vseh, ki kršijo človekove pravice, vnašajo med ljudi razdor, ustvarjajo nasprotja... Nasprotniki so takrat in vse do današnjih dni videli v druž-

benem nauku Cerkve vmešavanje v politične zadeve. Cerkev pa je družbeni nauk razumela kot integralni del poslanstva, kot sredstvo evangelizacije. Kakor se je Cerkev v svoji dvatisočletni zgodovini posebej posvečala „najmanjšim bratom“ — revnim, zatiranim, bolnim, ogroženim, — tako je že okrožnica RN v svojem času bila odločitev, optio za tega človeka vse do današnjih dni. Razmere so se sicer v zadnjem stoletju spremenile, ogroženost človeka pa je podobna. Tako je okrožnica RN prva socialna okrožnica, ki govori o človeku, njegovem dostojanstvu in pravicah, o pravičnosti, o ogroženih, o temeljih solidarnosti in subsidiarnosti... na osnovi naravnih in evangeljskih moralnih načel.

Drugo poglavje je posvečeno „novim stvarjem“ današnjega časa. RN ima pred očmi delavsko vprašanje tedanjega časa ter rešitve, ki jih je ponudil socializem. Njegov načrt je propadel. Razlogi so antropološke in teološke narave. Človeka je namreč omejil na vrsto socialnih odnosov, zanikal je osebo kot avtonomni subjekt moralnih odločitev ter zavrgel človekovo transcendenco. S tem ga je oropal vere v Boga ter njegove ukoreninjenosti in odgovornosti pred Bogom. Človeku je namesto dialoga in razumevanja ponujal razredni boj, saj je tudi v delu videl vir razdvajanja namesto vir povezovanja med ljudmi.

Leto 1989 je naslov tretjega po-

glavja. Povezano je z dogajanjem v vzhodni in srednji Evropi, to je z detronizacijo marksistične ideologije, enako tudi s propadom drugih ideološko-političnih totalitarnih sistemov v deželah tretjega sveta — v Latinski Ameriki, Afriki in Aziji. Gre za zmago argumentov, resnice, dialoga, prepričevanja in vztrajnosti nad močjo orožja, nasilja, revanšizma, laži in strahu. Svoj delež so prispevala združenja delavcev, utemeljena na humanizmu oziroma krščanskem oznanilu. Toda pot do pravičnejše družbe je še dolga. Poleg ekonomske in politične je potrebna tudi moralna prenova, utemeljena na poštenosti, delavnosti, pravičnosti, solidarnosti, resnicoljubnosti... V polnosti je treba spoštovati človeka kot osebo in avtonomni subjekt. Totalitarizem še ni premagan, ob njem pa se ponekod rojeva religiozni fundamentalizem, zlasti pa duh porabništva, v katerega novo suženjstvo lahko zaidejo „osvobojeni narodi“. Potrebna bo medsebojna pomoč, ne nazadnje tudi prispevek Cerkve.

Najdaljše in tudi najpomembnejše, četrto poglavje, govori o privatni lastnini in namenjenosti dobrin vsem ljudem. Gre za vprašanje, ki dobiva v sedanjem trenutku razvoja sveta novo podobo. Zemlja, njeni sadovi in bogastva, oplemeniteni z delom, so (bili) prvotni vir pridobivanja individualne in skupne lastnine. Zadnja stoletja so vtisnila deželam industrijsko in tehnološko podobo. Se-

daj prehajamo v postindustrijsko družbo, v kateri je v ospredju znanje in prenos znanja. Kdor ima znanje, je bogat in razvit, njegova je prihodnost. Naravna bogastva ne zadoščajo. Potrebna je torej nova razporeditev dobrin, tako gmotnih kot duhovnih, to je sadov znanja in duha, ki jih posamezniki ali skupina ne sme zadržati zase. V tej tekmi so nerazvite dežele v čedalje večjem zaostanku tudi zaradi dolgov, ki jih bremenijo. Brez solidarnosti in drugačnega pristopa ni mogoče rešiti tega vprašanja. Še več: padeč realsocializma ne pomeni zmage liberalnega kapitalizma kot edino uspešnega modela, pa tudi Cerkev ne daje novega modela. Oznanja pa nov stil življenja in odnosov, utemeljen na kulturi bivanja, na družini kot nosilki življenja, na humani ekologiji in skrbi za moralno zdravo okolje, na kulturi imetja, rabe in razdelitve dobrin, na solidarnosti do sedanjih in prihodnjih rodov. V vseh teh procesih je v ospredju človek kot razumni in etični pa tudi inovativni subjekt in dejavnik.

V petem poglavju se okrožnica vrne k Leonu XIII. in zahtevam po pravni državi. Demokracija je ne samo sen narodov, marveč tudi izraz spoštovanja človekovih pravic in pogoj za pristni razvoj posameznika in skupnosti. Totalitarni sistemi hočejo na različne načine gospodovati nad človekom, njegovim verovanjem, prepričanjem, dejavnostim, pa tudi sku-

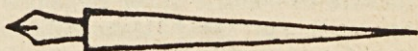
pinam — družini, narodom — hočejo vsiliti svoj koncept gledanja in ravnanja. Cerkev podpira pravno državo, kajti le v njej je možna demokracija. Tedaj je možna tudi pristna kultura posameznika in naroda, vključno s kulturo miru in nenasilja.

Zadnje, šesto poglavje, ima naslov „človek — pot Cerkev“ in je ena izmed stalnic Janeza Pavla II., zapisana v prvi okrožnici Redemptor hominis (1979). To je tudi najgloblji razlog, da se Cerkev ukvarja z družbenimi vprašanji, kajti za njimi je človek, ki upa, išče, trpi, dela. Ko se torej ukvarja s človekom, tedaj Cerkev tudi evangelizira: oznanja človeku njegovo dostojanstvo, se zavzema za njegove pravice in skrbi za njegov celoviti razvoj.

Sklepni del ponovno obudi spomin na Leona XIII., na Cerkev, ki je sledila njegovemu preroškemu duhu. Izročilo in življenje Cerkev se je izkazalo za zanesljiv smerokaz, kako je treba času priprimerno reševati nova vprašanja družbenega življenja.

Okrožnica CA je jasna in logična v svojih izvajanjih, analizah in zahtevah. Smemo upati, da bo tako kot pred sto leti RN tudi okrožnica CA za naš nemirni čas moder svetovalec in usmerjevalec.

Rafko Valenčič

Papež Pavel VI. 1963 - 1978

Junija 1963 se je v konklave zbralo nad 80 kardinalov. 21. junija 1963 so za novega papeža izvolili milanskega nadškofa Montinija, ki si je izbral ime Pavel VI. Giovanni Battista Montini se je rodil 1897 blizu Brescie, 1920 je postal duhovnik in po nadaljnjem študiju stopil v diplomatsko službo pri svetem sedežu. Leta 1923 ga je Pij XI. poslal v nunciaturo na Poljsko, 1924 pa se je vrnil v Rim v državno tajništvo. V Rimu je obenem opravljal službo asistenta pri zvezi katoliških študentov Italije. Leta 1937 je bil imenovan za podtajnika v vatikanskem državnem tajništvu in s tem postal eden ožjih sodelavcev Pija XII. 1944 je prevzel vodstvo oddelka za notranje cerkvene zadeve pri državnem tajništvu. Papež ga je 1954 poslal kot nadškofa v Milano, kjer si je prizadeval za prenovo bogoslužja in poglobljeno dušno pastirstvo ter za dobre stike z vsemi sloji prebivalstva. Za kardinala ga je imenoval Janez XXIII. l. 1958.

Pavel VI. je neposredno po izvolitvi sporočil, da bo glavna naloga njegovega pontifikata nadaljevanje II. vatikanskega koncila, in takoj določil, da se drugo zasedanje začne 29. septembra 1963. Tega zasedanja sta se udeležila škof apostolski administrator ljubljanske nadškofije Jožef Pogačnik in mariborski škof Maksimilijan Držečnik in apostolski administra-

tor Slovenskega Primorja škof Janez Jenko. Ti trije škofje so se udeležili tudi četrtega zasedanja koncila od 14. septembra do 8. decembra 1965. Koncil je objavil štiri konstitucije: o liturgiji, Cerkvi, božjem razodetju in o Cerkvi v sedanjem svetu; devet odlokov: o sredstvih družbenega obveščanja, ekumenizmu, vzhodnih Cerkvah, pastirski službi škofov, redovnikih, duhovniški vzgoji, laiskem apostolatu, misijonski dejavnosti Cerkve ter o službi in življenju duhovnikov; tri izjave: o krščanski vzgoji, nekrščanskih verstvih ter o verski svobodi.

Pavel VI. se je lotil prenove rimske kurije, ki jo je hotel predvsem bolj internacionalizirati. Določil je, da kardinali z dopolnjenim 80. letom izgube pravico sodelovanja pri volitvah papeža. Škofje in kardinali naj se s 75. letom odpovedo svojim službam. Leta 1964 je izdal okrožnico o Cerkvi, 1965 o evharistiji, 1967 o duhovniškem celibatu. Mnogo debat je sprožila njegova okrožnica Humanae vitae (1968) o zakonu, zakonski ljubezni in o uravnavanju rojstev. 1967 je izdal tudi okrožnico o razvoju narodov. Močno je razširil kardinalski zbor; ta je 1969 štel 136 članov, kar naj bi izpričevalo vesoljni značaj Cerkve. Leta 1964 je ustanovil tajništvo za nekrščanska verstva, 1965 tajništvo za neverujoče. Čeprav je sprejel na

obisk sovjetskega državljana Podgornega (1967) in sovjetskega zunanjega ministra Gromika (1966 in 1970), se v tem času cerkvena politika do vzhodnih držav še ni bistveno spremenila. Odnosi s pravoslavno Cerkvijo, ki so se izboljšali že v času II. vatikanskega koncila, so se pod Pavlom VI. poglobili: papež se je s carigrajskim patriarhom Atenagoro srečal 1964 v Jeruzalemu in ponovno 1967 v Carigradu. Dan pred sklepom koncila, 7. decembra 1965, sta obe Cerkvi slovesno preklicali izobčene iz leta 1054. S temi potezami je Pavel VI. naredil odločne korake na sicer dolgi poti k zedinjenju. Kot prvi papež je potoval

v različne dežele sveta: 1964 je obiskal Sveto deželo in ob evharističnem kongresu v Bombayu Indijo, 1965 je v New Yorku govoril pred generalno skupščino Združenih narodov, 1967 je obiskal Fatimo na Portugalskem, 1968 se je podal v Bogoto, 1969 je bil v Ženevi in nekaterih afriških državah, konec leta 1970 je obiskal še Daljni vzhod.

1975 je razglasil sveto leto, ki naj bi ga praznovali pod geslom „Sprava, prenova, mir“. Papež, ki je v nemirnih časih preudarno vodil Cerkev, ki je bil zvest izročilu in odprt za nove poti, je umrl 6. avgusta 1978.

Leta 1964 so župnije celovške, graške in sombateljske škofije, ki so jih od 1923 mariborski škofje upravljali kot apostolski administratorji, postale sestavni del mariborske škofije. Istega leta je Pavel VI. imenoval Janeza Jenka za apostolskega administratorja vseh slovenskih delov primorskih škofij, naslednje leto pa je ozemlje treh administratur združil v enotno cerkveno upravo z naslovom „Apostolska administracija za Slovensko Primorje“. Dokončno pravno podobo in svoje mesto v vesoljni Cerkvi je slovenska Cerkev dobila, ko je Pavel VI. 22. novembra 1968 ustanovil za Slovenijo samostojno cerkveno pokrajino, imenovano ljubljansko. Za prvega slovenskega metropolita je imenoval nadškofa Jožefa Pogačnika. Mariborska škofija se je kot sufraganska pridružila slovenski me-

Verujem v odpuščanje grehov

Pomaga nam živeti, če nam ljudje dajo vedeti: dobro je, da si. Če drugi pritrjujejo našemu življenju, nam to daje moč. Če smo iskreni do sebe, vemo, da te pritrditve drugih nismo zaslužili, marveč smo jo prejeli v dar.

Na poseben način pa nas drugi potrdijo in sprejemajo, če nam odpustijo. S tem nam povejo, zame si tako pomemben, da nočem s prstom kazati na tvojo krivdo; tvoja krivda naj ne ostaja in ne raste kot ograja med nama; med nama naj bo vedno znova dobro. Iz moči odpuščanja živijo mnogi naši odnosi, večinoma najbolj vsakdanji. Tega se pogosto zavedamo šele, ko nas loči težja krivda in ko odpuščanje ni več lahko.

Vemo, ne da bi se o tem mnogo pogovarjali: navezani samo na to, da drugi z nami ne ravnajo samo pravično, marveč tudi dobrohotno. Potrebni smo njihove potrditve, a ne le tedaj, ko jo zares zaslužimo. Potrebujemo jo tudi kot dar. Potrebujemo jo tudi kot odpuščanje. Ne le zato, ker smo slabotni. Tudi naša volja ni le dobra; in tako

tropoliji. Po osimskem sporazumu (1975) je Pavel VI. 17. oktobra 1977 obnovil in povečal koprsko škofijo za vse slovensko Primorje ter jo kot sufragansko pridružil slovenski metropoliji.

Metod Benedik

opustimo marsikaj dobrega in celo storimo marsikaj zlega. V mislih, besedah in dejanjih. Živimo od tega, da nas imajo ljudje kljub temu za vredne ljubezni — ne iz slepote, marveč iz dobrote. To nas osvobaja za dobro, ki tudi biva v nas.

Če je v človeški dobroti in odpuščanju moč, ki nam daje, da živimo, ne more to priti samo od človeka. Človek pravzaprav nima moči, da bi rekel drugemu: Dobro je, da si; in to, čeprav nisi samo dober; tvoja krivda naj te ne bremeni več; živi kljub svoji krivdi. Moč človeške dobrote in odpuščanja prihaja od božjega Duha. Deluje povsod, kjer so ljudje drug do drugega dobri in si odpuščajo.

Dostikrat pa ljudje tega ne zmorejo — zlasti če gre za težjo krivdo. Tu gre tudi za vprašanje, kako je s krivdo, za katero ni človeka, ki bi jo mogoč odpustiti.

Cerkev sme zagotoviti in je poklicana, da zagotovi dobroto in odpuščanje izrečeno v božjem imenu. Če se priznavam k Cerkvi — se priznavam k občestvu, ki naj pričuje in slaveč izpoveduje: Bog odpušča, da bi mi živeli; tako zelo nas ima rad, da nam odvzema, kar nas ločuje od njega in medsebojno nas same. Napravi nas vredne ljubezni.

To obhaja Cerkev ob krstu za vsakega posameznika posebej. Otoci, ki še niso mogli prav nič-

sar napraviti iz sebe, so sprejeti v življenjsko povezanost z Bogom, povezanost, ki je ne vzpostavljammo sami iz svojega, marveč nam jo Bog sam poklanja. Odrasli, ki pridejo do vere, prejmejo v svojem krstu odpuščanje svojih grehov in smejo živeti novo življenje.

Kjer so kristjani zapravili to življenje in ga znova iščejo, obhaja Cerkev z njimi spravo. Cerkev s tem pričuje, da Bog v neutrudljivi zvestobi hoče to, kar je začel v krstu. Tako v zakramentu pokore Cerkev položi roke na grešnike in jim daje v delež Duha, prenavljajočo moč božje ljubezni v Jezusu Kristusu. Tako dela Cerkev tudi s kristjani, ki svojega novega življenja sicer niso zapravili, so pa vendarle onemogočili

njegov popolni razcvet in to priznavajo. Odpuščanje vsakdanje grešnosti obhaja Cerkev v evharistiji. Gospodovo telo deli ljudem, ki nikdar niso povsem duhovno zdravi in ki iščejo ozdravljajočo in odrešujočo moč božjega Duha.

V vsem tem Cerkev obhaja tudi prihodnost, ko bomo nekoč dokončno izšli kot novi ljudje iz poslednjega odpuščanja grehov. Na to je naravnano delovanje božjega Duha v tem času. Božji Duh začneja nov svet povsod, kjer ljudje v dobroti in odpuščanju ravnajo drug z drugim. Pripadam Cerkvi, ki sme in mora oznanjati to z besedo in dejanjem, in sicer med zakonci, v družinah, v skupinah in župnijah.

Dieter Emeis - Janko Bohak

POMLADNA HVALNICA

Hvalnico pojem pomladi,
beli koži brez in popju češmina,
senci oblaka, ki leži na strehi
in trudni čebeli, ki ždi
na rumeni pahljači velikega regrata.

Hvalnico pojem zelenemu žametu trav,
toplemu vetru, ki ziblje ozimino žito,
velikim brstom kostanja, rumenim kot strd.

Hvalnico pojem potoku in odsevu neba,
ščeбетu ptičev in brnenju žuželk,
robidi, divji roži in pikapolonici,
ki v majhna krilca veliko sonce lovi.

Zvonim, zvonim s krošnjami dreves,
z vrvmi sončnih žarkov
zibljem nebo in zemljo.

Karel Mauser

Poglavitni grehi - jeza

Jeza je neurejena reakcija duševnih energij na pojave, s katerimi se človek ne strinja. Pogostočkrat jo spremlja tudi zunanja razburjenost in želja po maščevanju. Grešno jezo je treba ločiti od t. i. svete jeze. Prva je zadolžena, neobvladovana in neutemeljena reakcija, druga pa je obvladovana in utemeljena reakcija na neke nepravilne pojave v človeku samem, predvsem pa izven njega.

Grešna jeza, npr. zaradi neznanih reči, zaradi bolezni bližnjega, zaradi svojih telesnih pomanjkljivosti, zaradi upravičene graje s strani bližnjega, je navadno mali greh. Postala bi pa smrtni greh, če bi prešla v nerazsodnost, besnost, če bi bila združena z željo po hudem maščevanju, če bi delala veliko krivico bližnjemu ali jezljivcu samemu.

Sveta jeza, npr. roditeljeva ali vzgojiteljeva zaradi nemarnosti in porednosti otrok ali učencev, ženinina zaradi pijanosti moža, moževa zaradi zapravljenosti žene, kogarkoli zaradi krivic s strani bližnjega, ni kajpada noben greh, ampak je lahko celo dobro delo. Kdor se včasih ne zna sveto ujeziti, je to znamenje, da nekaterih dobrin ne dojemá prav ali pa mu ni veliko do njih. Tudi Kristus se je sveto ujezil, ko je izganjal iz templja prekupčevalce (Prim. Mt 21, 12-13).

Dokler se človek svoje grešne

jeze ne zaveda, seveda ne greši. Če pa bi se nekdo zavedal, da je nagnjen k hudi jezi, pa se ne bi trudil, da bi to jezo odpravil, bi grešil, čeprav se v trenutku jezljivosti ne bi zavedal grešnosti.

Spremljevalci grešne jeze so: nepotrpežljivost, preklinjanje, žalitev bližnjega, prepiri, nevolja itd.

Sredstva proti grešni jezi: premišljevanje Kristusove krotkosti; predstavljati si svojo besnost v trenutkih umirjenosti; „zapornica prvemu navalu“; zavedati se brezsmiselnosti jeze, posebno pa krivic, ki jih človek z njo stori; „če se jezite, nikar ne grešite, sonce naj ne zaide v vašj jezi“ (Ef 4, 26).

Štefan Steiner

Misel

Nocoj
je večer mehak kakor milost.

Čakam, da mi nekdo oči zapre,
čakam, da mi nekdo sklence roke.

Večerne sence

Gledam igro večernih senc
na svojih rokah.

In vem:
Ko pride noč
in bodo sence umrle,
bodo moje roke jokale
za ljubko igro,
ki je bila tako kratka.

Karel Mauser

Pogovor s karmeličankama sestro Vero Prijatelj in sestro Mirjam Tomažin

Na evangelij o Marti in Mariji sem mislila, ko sem se napotila v karmelski samostan na Constitución. Stavek: „Marija si je izbrala boljši del, ki ji ne bo vzet,“ mi ni šel iz glave. Rekla bi, da ga nikoli nisem popolnoma razumela. Morda se pa nisem z njim strinjala. Tihota v samostanu je naredila name pomirjajoč vtis in ko sta prišli sestri Vera in Mirjam, se je med nami razpletel prísrčen pogovor, ki ga tudi zamreženo okno ni motilo.

**S. Vera Prijatelj (l. 1953)
pred vstopom v karmel**

Kje in kako se je začel karmeličanski red? Kakšno je bilo njegovo delovanje skozi zgodovino krščanstva?

Na to vprašanje ne moreva odgovoriti boljše, kakor so o tem napisale v knjigi „Karmelski spomini“ naše slovenske karmeličanke iz Sore. Poglavje „Karmel in njegovo življenje“ pravi takole: „Gorim za Gospoda vojnih trum!“ To so besede preroka Elija in geslo karmelskega reda. Red se imenuje po gori Karmel v Palestini. Okrog leta 900 pred Kristusom sta tam živela preroka Elija in Elizej, ter se posvečala bogomiselnosti in pokori. Od tedaj naprej so se nepretrgoma vrstili pobožni in sveti puščavniki pri Elijevem studencu, tako stare kakor nove zaveze. Okrog leta 1209 jim je dal jeruzalemski patriarh kratko, jedrnato Pravilo. S tem se začenja karmelska zgodovina.

Leta 1238 so se puščavniki umaknili pred Saraceni v Evropo. Ženska redovna veja je nastala 1452 v Holandiji s priključitvijo obstoječih redovnih skupin. Leta 1562 pa je sv. Terezija Jezusova ustanovila v španskem mestu Avili prvi samostan prenovljenega reda po prvotnem Pravilu. Cerkev je zelo cenila življenje molitve in odpovedi kot najboljši način vojskovanja proti nastajajočemu protestantizmu. Življenje svetosti tudi

v modernih časih oblikuje nove karmelske svetnice.“

„Bivališče smete imeti v puščavi ali v vsakem drugem samotnem kraju, ki ustreza vašim redovnim pravilom,“ se glasi vaš predpis. Kako ga izpolnite v vele mestu?

Za naše redovno življenje ni potrebno, da bi živele v puščavi. Potrebujemo le malo večji vrt, kot je to želela naša mati sv. Terezija, da lažje prenašamo klavzuro. Notranjo samoto, odmaknjenost od sveta lahko gojimo sredi mesta, kjer izpričujemo božjo navzočnost. Smo kot „strel vod“ božjega usmiljenja, da privlačimo milosti, ki jih današnji svet tako potrebuje. Seveda, novi karmeli se ustanavljajo zunaj mest. Ko je bil ustanovljen naš, je bilo tukaj polje, pravijo, da Rivadavijevo posestvo. Pred leti, ko smo morale začeti zidati novi samostan, smo tudi me mislile iti ven, pa je nadškof želel, da ostanemo v Buenos Airesu.

Kako so sestre karmeličanke prišle v Argentino in ustanovile karmel v Buenos Airesu?

Karmeličanke so prišle v Buenos Aires iz samostana Cuenca iz Španije. Gospodična Izidora Ponce de León je želela ustanoviti karmelski samostan. Prosila je, da bi ji iz Španije poslali redovnice, pa ji niso mogli ustreči. Na prvem vatikanskem koncilu sta se po previdnosti srečala nadškof iz Buenos Airesa msgr. Aneiros in škof mesta Cuencas. Msgr. Aneiros je razložil položaj gdč. Izidore, ki je medtem že sezidala samostan in zbrala sedem deklet. Tudi nadškof je

želel karmeličanke v Buenos Airesu, vendar se sestre niso mogle odločiti za tako dolgo pot. Zdi se, da je sam Jezus posegel vmes. Ko je nekoč sestra Mihaela od sv. Barbare sama molila, je zaslišala glas, ki ji je govoril: „Če se ti ne ponudiš, se ta samostan ne bo nikoli ustanovil.“ Takoj se je odločila in dobila še tri redovnice za dolgo pot. 8. julija 1874 so srečno dospele v Buenos Aires. 16. julija so vzpostavili klavzuro in sedem deklet je skupaj z Izidoro Ponce de León prejelo redovno obleko. To je prvi karmel v Argentini in od tukaj so se širili drugi samostani. Danes jih je v Argentini 35.

Današnji svet ceni bogastvo, udobje, denar; manj kulturne vrednote, še manj duhovne. Družba presoja človeka po njegovih telesnih zmožnostih, po njegovi dejavnosti. Drvimo v materialno, še bolj v duhovno bedo. Se stri, ali bi mi lahko pokazali pomen kontemplativnega redovniškega življenja?

Cilj kontemplativnega redovnega življenja je združitev z Bogom, pričati, da je Bog „Edini potreben“, da je zmožen popolnoma napolniti človeško potrebo po ljubezni, da ustvarja mir, veselje in srečo, kar tako lepo označuje karmeličanke.

Ne samo to; izvršujemo tudi poslanstvo soodrešiteljic s križanim Kristusom, ko napajamo njegovo žejo po dušah z molitvenim življenjem in z odpovedjo, s katero želimo spreobračati grešnike in še posebno — kakor je želela sveta Terezija Jezusova — molimo za svetost duhovnikov. Ljubezno do Cerkev, prošnje za svetega

Karmeličanka Mirjam Tomažin

očeta in po njegovem namenu so naša prvenstvena dolžnost.

Ali ste povezane s svetom?

Me se svetu umaknemo, da lahko bolj prosimo zanj; na ta način, da spremljamo trpljenje in stiske naših bratov z molitvijo. Če smo bliže Bogu, lahko prosimo njegovo milost za vse, kar se godi na svetu. Posebej molimo, kadar zvemo za nujne potrebe ob priložnostih vojne, poplav, potresov, suše, bolezni itd. Po zgledu naše matere sv. Terezije molimo za voditelje narodov, medve še prav posebno za naše slovenske.

Mislim, da imamo o življenju kontemplativnega reda zelo malo pojma. Kako poteka dan v vašem samostanu?

V našem samostanu poteka dan približno takole: vstanemo ob pol še-

stih. Vsaka redovnica opravi v celici svojo jutranjo molitev; potem imamo skupne molitve, ob osmih sv. mašo, po maši zajtrk, nato delo. Ves dan se neprenehoma manjavata molitev in delo. Imamo tudi uro razvedrila, pri kateri med pogovorom delamo ročna dela. Res ni časa za dolgčas.

Sestra Vera, kako ste spoznali svoj redovniški poklic?

Mislim, da je v najpogostejših primerih podlaga za vzbuditev duhovnega poklica katoliška verna družina. Hvaležna sem Bogu, da sem bila rojena v taki družini. Vsa čast in hvala mami, ki je res z vso materinsko ljubeznijo skrbela skupno za telesno in tudi za naše duhovno življenje. Vsi smo bili po njeni želji in seveda tudi po atovi včlanjeni v katoliške organizacije. Ko sem bila stara 12 let, me je branje „Katoliških misijonov“ začelo navduševati in vzbujati v meni prvo skrito željo, da postanem misijonarka. A vendar mi je manjkala nekak močan pogon božje milosti, ker sem jasno videla svojo slabost. Ta mi je bil podarjen pri duhovnih vajah jezuitske Marijine kongregacije (vodil jih je pater Koncilija) pred začetkom šolskega leta, ko sem izpolnila 13 let. Še prav posebno na sklepni dan ob pesmi „Še gori ljubezen, blažena Gospa...“ sem z vso dušo prosila Marijo: „Ti, nebeška zvezda, kažeš meni pot; vodi ti otroka preko breznov zmot...“ In Marija me je uslišala, podarila mi je milost trdne odločitve, da se vsa posvetim Jezusu, da postanem misijonarka. V tem času se je precej mojih sošolk začelo zaljubljati v fante, a jaz v Je-

zusa. Bila pa je to moja skrivnost. Čez eno leto, ko smo bili v Italiji v begunskem taborišču Serviglianu, pa me je sveta Mala Terezija po knjigi „Povest duše“ osvojila za karmel. Jasno mi je dala doumeti moč in veličino molitve, s katero se lahko objame ves svet, vse duše. Karmeličanka je apostol apostolov, prosi, se žrtvuje zanje, medtem ko oni s svojo besedo, zlasti pa z zgledom ljudem oznanjajo evangelij. Karmeličanka je duhovna mati nešteti duš, v prvi vrsti duhovnikov. Po 37 letih življenja v karmelu lahko rečem, da sem iz dneva v dan bolj vesela in hvaležna Bogu, Mariji in sv. Mali Tereziji za milost tega vzvišenega poklica, ki mi je bil podeljen brez mojega zaslužnja.

Sestra Mirjam, pred mnogimi leti sva se spoznali pri Dekliški organizaciji; potem smo dekleta zvedela, da greš v samostan. Kaj te je privedlo na pot v karmel?

Pri dekliški organizaciji sem spoznala veliko slovenskih deklet in tudi ti, Metka, si mi ostala v lepem spominu. Organizacija nas je res oblikovala, kakor pravi sv. Pavel: „Vse, kar je resnično, kar je plemenito, kar je pravično, kar je čisto, kar je ljubeznivo, kar je častno, kar je kličekaj krepotno in ugledno, vse to imejte v mislih in Bog miru bo z vami.“ Imejmo veliko zaupanje, Bog deli tudi današnji mladini svoje darove in dela v njih.

Duhovniški ali redovniški poklic je izredno velik božji dar. Dobri Bog kliče, kogar hoče, potrebno je spoznati ta klic in mu slediti; je kakor zaklad.

o katerem govori Jezus v evangeliju. Ko sem bila stara 13 let, mi je že Bog notranje razodel lepoto redovniškega življenja — biti popolnoma posvečena Jezusu — ljubiti Jezusa s celim srcem in se žrtvovati za zveličanje duš. Kasneje sem brala „Povest duše“, življenje sv. Terezike Deteta Jezusa, ki mi je bila zelo všeč. Sveta Terezika je našla svoj poklic v Ljubezni; čim bolj je ljubila Jezusa, tem močnejše je ljubila duše in se zanje darovala. Biti Tvoja nevesta, moj Jezus, biti karmeličanka in po mojem združenju s Teboj mati duš. Moj Jezus, ljubim Te! Ljubim tudi svojo mater sveto Cerkev.

Ideal karmela je združenje duše z Bogom, kakor se more to doseči v tem življenju. Molitev je sredstvo, po katerem dosežejo kreposti in tako živi duša združena z Bogom v veri, upanju in ljubezni.

Karmel je še posebej red preblazene Device Marije, ki je naša Mati, zato se moramo truditi, da smo njene pridne in hvaležne hčerke. Posnemati jo moramo v ponižnosti, pokorščini, vedno moramo biti popolnoma vdane v božjo voljo. Za vse to prosim pomoč, naj bo vedno z menoj; kadar sem v koru pri molitvi ali pojem psalme s sestrami, v kuhinji, pri pranju, šivanju, čiščenju ali kadar strežem bolni sestre. Prosim jo, naj dopolnjuje vse, česar jaz ne zmorem. Tako preprosto in srečno je moje življenje v karmelu za zveličanje vseh duš, posebno še slovenskih.

Kaj vama pomeni, da sta slovenski karmeličanki?

To vzbuja v naju neprenehoma dolžnost, da darujeva najino skrito življenje z molitvami in žrtvami za našo drago, nepozabno domovino Slovenijo, za vse potrebe njene svete Cerkve, za njene škofe, za svetost in vztrajnost vseh duhovnih poklicev, za rast in ohranitev svete vere v srcih vseh Slovencev doma in po vsem svetu in tudi za posebno božjo pomoč za vse voditelje nove slovenske vlade. Lansko leto sva bili zelo veseli, kakor tudi vse sestre, da je bil izbran 8. julij za dan sprave vseh Slovencev, ker ta dan praznujemo vsako leto obletnico ustanovitve našega karmela. Kako lepo soupadata ta dva datuma!

Kadar imamo „tako budilko kot je ljubezen“ (besede sv. Terezije), pa misliva, da skoraj ni potrebno, da vam poveva, kako nama je pri srcu naša slovenska skupnost v Argentini, saj smo vsi kot ena sama družina. Na prav poseben način moliva za našega duhovnega voditelja msgr. dr. Alojzija Starca, za vse duhovnike in voditelje naših versko-kulturnih organizacij, ki se tako nesebično žrtvujejo za našo slovensko skupnost, in sploh za vse naše družine in prijatelje, za njihove duhovne in materialne potrebe.

Želita še kaj dodati? Kaj želita povedati slovenski skupnosti?

Mladini naše slovenske skupnosti tale nasvet: da ne sme nikdar izgubiti izpred svojih oči tistih duhovnih, nadnaravnih vrednot, zaradi katerih smo morali iti v begunstvo, njihovi starši, dedje, pradedi.

Po naši brezjanski Materi božji prosiva Boga, da izbere tudi iz nji-

hovih mladih vrst mnogo duhovnih poklicev, jim dá moč odgovoriti z go-rečim „da“ in slediti Kristusu z veliko ljubeznijo.

Sv. Malo Tereziko pa prosiva, da pritegne v naš karmel vsaj dve dekleti, saj leta tečejo in je treba misliti na najini namestnici. Upajmo — in pomagajte nama vsi z vašimi molitvami — da bodo najine želje uslišane, saj v slogi je moč.

Prijazen nasmeš obeh redovnic, stisk prstov skozi mrežo, in okno se je zaprlo. Ob pogledu na samostansko cerkev me globoko prešine misel, da sta si res izbrali boljši del, pa tudi prepričanje, da naša zagnana dejavnost potrebuje več duhovnosti. Še nekaj korakov in zopet sem v objemu velemeda.

Pogovarjala se je **Metka Mizerit**

Cerkev v Kočevski Reki

Komunistični režim je v povojnih letih v kočevskem območju uničil 91 sakralnih objektov, porušil do temeljev vseh 28 cerkva in kapelic. V Kočevski Reki so na kraju dotedanje cerkve zgradili partizanski spomenik in grobnico 60 padlih partizanov. Prvo mašo po vseh desetletjih je 5. aprila opravil nadškof Šuštar kar v kinodvorani Kočevske Reke. Njegovo pobudo, da bi ponovno zgradili cerkev na prostoru, kjer je bila, so odločno zavrnil borci. Kočevski župnik Metelko predlaga, da se grobnica vključi v cerkev. Poleg grobnice omejujejo gradnjo cerkve tudi zavarovani divji kostanji in stara lipa. Kako bodo uskladili?

Svetovni slovenski kongres

SSK je bil načrtovan za dneve od 27. do 30. junija. Zaradi agresije jugoslovanske armade je zasedal le 2 polna dneva: 27. in 28. junija v Cankarjevem domu v Ljubljani. Od 200 napovedanih zastopnikov in 250 gostov se mnogi niso mogli udeležiti. Že prejšnje dni so se vrstile razstave umetniških del, slovenskega tiska v zdomstvu po letu 1945, predstavitev zdomske literature, srečanje slovenskih gospodarstvenikov.

Delovno predsedstvo SSK je na slavnostnem odprtju vodil argentinski delegat prof. Tine Vivod. Po pozdravnih besedah predsednika RS Milana Kučana in ljubljanskega župana Jožeta Strgarja je pozdravil še nadškof dr. Alojzij Šuštar, o dosedanjem razvoju SSK in njegovem namenu sta govorila predsednik iniciativnega odbora Bojan Brezigar in predsednica Konferenca za Slovenijo Spomenka Hribar. Nato so spregovorili še dr. Vladimir Pregelj iz Washingtona, Pavel Fonda iz Trsta, dr. Tine Hribar iz Slovenije in Evgen Bavčar iz Pariza.

V popoldanskem programu so govorili delegati iz 23 dežel. V imenu delegatov iz Slovenije je govoril prof. Tine Vivod. V 2. dnevu kongresa je bilo načrtovano delo v 14 sekcijah (kulturna, znanstvena, pravna, zgodovinska, teološko etična, etnološka, zdravniška, študentska in druge). Zadnji dan so delegati tudi potrdili novi statut kongresa. Za predsednika je bil izvoljen Bojan Brezigar, štirje

podpredsedniki pa so iz slovenskih skupnosti iz Avstrije, Nemčije, Amerike in Slovenije.

IZ GOVORA PROF. TINETA VIVODA NA KONGRESU

ODPOR PROTI REVOLUCIJI NA SLOVENSKEM

Tradicionalna duhovna in politična gibanja na Slovenskem so doživljala vojaško okupacijo v drugi svetovni vojni kot sovražno dejanje in katastrofo. Širila so zaupanje v zahodne demokratične sile.

Odvračale so se od morebitnega zbliževanja z okupatorji, obenem pa tudi od nesmiselnega izvajanja represalij.

V ilegalji so se organizirale narodne sile za trenutek, ko bi bilo treba uporabiti lastne moči.

Komunistična stranka je poklicala v boj za narodno osvobodjenje mimo ilegalne begunske vlade. S terorističnimi dejanji pa je pred večinskim delom ljudstva izgubila vsako sled legitimnosti.

Vaške straže in domobranstvo je imel večji del slovenskega ljudstva za odpornika proti boljševiški revoluciji.

Domače varnostne sile so bile upravičene po naravno-pravnih načelih in tudi po mednarodnem vojnem pravu.

Vaške straže in domobranstvo nista imela nič skupnega z okupa-

torjevimi vojnimi cilji, zato jim ni dopustno očitati kolaboracionizem.

Te vrste sodelovanja z okupatorjem se ne sme ocenjevati niti ne za objektivno narodno izdajstvo. Neupoštevana je ta označitev tudi zato, ker ni mogoče, da bi večinski del naroda izdajal samega sebe.

Patriotični del naroda je sprejel boj za preprečevanje boljševiške revolucije in nastop totalitarnega sistema. Zato se vaše straže in do domobranstvo lahko imenujeta protirevolucijske, nacionalne ali patriotične sile. Drugačna pojmovanja so krivična.

Zato gre vsem žrtvam, ki so v boju darovale svoje življenje ali bile po koncu sovražnosti v tisočih pomorjene, priznanje braniteljev naravnega reda in narodnih vrednot.

SPRAVA

Za miren razvoj življenja v Sloveniji je v političnem pluralizmu odprta možnost sprave med ljudmi. Pravimo med ljudmi, ker med idejami ne more biti sprave in miru. Zato za nas ni pomirjenja z zmeto in sistemom, naravnani pa smo k pomirjenju med ljudmi.

Pričakujemo le, da z nami ravnaajo kot enakopravnimi državljani, ki v tujini spremljajo usodo Slovenije in jo po svojih močeh sooblikujejo.

Vemo, da vse škode ne bo mogoče nikdar popraviti. Vendar bo slovenska oblast morala v duhu

stroge pravičnosti najti pravnih in gospodarskih sredstev, da oškoduje vse prizadete. Da se pokličejo na odgovor neposredni krivci revolucije in posameznih njenih zločinov.

Urnavanje slovenske usode je zdaj v rokah različnih miselnih smeri in političnih grupacij. Vse označuje vsaj na zunaj iskanje novih poti za urejanje družbe in določanje mednarodnega položaja Slovenije. Prepričani smo, da bo pritegnitev politične emigracije učinkovala kot spravno dejanje tudi v osrednjem slovenskem prostoru.

Brez zunanje in notranje prizadevnosti ni trajnega miru. S prošnjami, da nam ne upadejo moči, se bomo obračali na božjo milost, ki nam jih dozda ni odrekala.

Daj Bog, da bi bilo tako zaradi zaslužnja krvi, darovane za slovensko pravico, in tudi po zasluženju naše zveste službe.

DOKUMENTI SVETOVNEGA SLOVENSKEGA KONGRESA

O IZSELJENSTVU

V zadnjih zgodovinskih dobah je slovenski narod doživljal pogosto razhajanje svojih udov po svetu. Nekateri so odhajali iz naravnega teženja po spoznavanju in doseganju novega in boljšega, drugi, ker jim je bila domačija preskromna ali ker so jo hoteli reševati iz stisk. Spet drugi so zapuščali domačo zemljo, ker so bili

na njej narodno tlačeni. V zadnji dobi so se izseljevali taki, ki jim uradna domovina ni hotela biti prijazna. Vsem, ki v svetu nosijo slovensko ime, ohranjajo narodno zavest in jo prenašajo na nove rodove, zagotavlja Svetovni slovenski kongres spoštovanje in priznanje slovenske domovine. Obenem jim izpoveduje, da jih domovina nima za celice narodnega telesa, ki se izgubljaajo, ampak da jim priznava dejaven pomen za razraščanje slovenstva v svetovne razsežnosti. Kot take jih tudi prišteva med upravičene, da se odločujoče udeležujejo pri razvijanju slovenskega javnega življenja.

O POLITIČNI EMIGRACIJI

Slovenci, ki so ob koncu vojne in revolucije odšli iz domovine, ker niso hoteli sprejeti totalitarnega novega reda, so kot politična emigracija v tujini vredno predstavljali tisti veliki del slovenskega ljudstva, ki je doma za vso dobo do lani izgubil možnost, da bi se politično in idejno javno izrazil. To zdomstvo je v svetu zvesto ohranjalo domovinski čut v vseh generacijah in gojilo duhovne in miselne vrednote, ki predstavljajo notranjo vsebino slovenstva. Obenem je z ustvarjanjem kulturnih dobrin znatno obogatilo slovensko duhovno zakladnico. Ta del slovenskega sveta, ki je bil prej prezrt in zaničevan, je zdaj vedno bolj priznan in upoštevan. Svetovni slovenski kongres mu izreka javno priznanje in zahvalo, za pri-

hodnost pa mu priznava tudi samolastnost v skupnem prizadevanju za razvoj narodnega življenja.

O DOMOBRANCIH

V skrbi za pomiritev v slovenski družbi in spravo v narodnem občestvu, upoštevajoč nujnost, da mora biti vsem Slovincem vrnjena domovina z vsemi pravicami in častmi, Svetovni slovenski kongres verjame, da so slovenski domobranci izhajali iz domoljubnih nagibov, kolikor so se po vesti upirali revoluciji, ki je predstavljala prevrat temeljnih osebnih in družbenih vrednot. Verjame, da sta bila njihov nagib in namen legitimna in je torej oznaka narodnega izdajstva krivična.

Žalna slovesnost v Cerknem

19. maja je bila žalna slovesnost blizu brezna na Lajšah pri Cerknem na Primorskem, kjer so 3. februarja 1944 partizani ubili cerkljanska duhovnika Lada Piščanca in Ludvika Slugo ter 12 drugih oseb. Slovesnost je bila tudi za vse med revolucijo in po njej pobite žrtve komunističnega terorja na Primorskem. Slovesnost je vodil škof Metod Pirih, ob njem je bilo okoli 100 duhovnikov in redovnikov in več kot 2 tisoč ljudi. Brezno so sicer poglobili za 10 metrov, in ga očistili nasute zemlje in kamenja, vendar do zemskih ostankov žrtev še niso prišli. Po mašni daritvi sta govorila tudi član predsedstva RS Ivan Oman in poslanec Tomaž Pavšič.

V novo slovensko prihodnost

Iz govora Alojza Rebule na Slomškovem vseslovenskem shodu na Ponikvi
16. septembra 1990.

Šele danes, po koncu polstoletne tiranije, ki je izpila slovenskemu narodu toliko krvi in duha kakor nobena druga pred njo, se je mogoče zazreti v lik človeka, kakršen je bil Anton (Martin) Slomšek, v polni civilni in krščanski sproščenosti. Šele danes je mogoče brez političnih in ideoloških obzirov skušati zajeti oba aspekta

njegove veličine: njegovo slovenstvo in njegovo krščanstvo.

Kmečkemu sinu s Sloma je bilo komaj 22 let, ko je v nagovoru sošolcem bogoslovcev, in to sredi mesta, ki je bilo neprimerno bolj Klagenfurt kot Celovec, zmogel takšne suverenosti duha:

„...Izvoljeni zbor slovenskih bratov, poklicani delavci v Gospodov vinograd slovenskega naroda! Slovenci smo mi, Slovencem namenjeni svečeniki: se prav k našemu delu pripraviti je naša največja dolžnost!...“

Ene same ure slovenščine niso imeli za sabo tisti štajerski in korški bogoslovci. Naj bi kot duhovniki med slovenskimi ljudmi oznanjali božjo besedo s tisto latovščino? Kdo bi se torej prijavil k lekcijam slovenskega jezika, ki bi jih imel on, Slomšek?

Skozi štiri leta se jih je priglašalo po petdeset. In prostovoljni inštruktor jim je dajal naloge in pilil prevode.

Po njegovem odhodu iz bogoslovja je pouk slovenščine tam ugasnil. A ko se je po štirih letih kaplanovanja po Štajerskem vrnil tja kot spiritual, se ni kapitulantsko zagledal v pepel. Razpihal ga je v nov plamen. In glej, naloge, prevodi in pesmi bogoslovcev so

se spet zgrinjali na njegovo mizo in mu jemali njegove moči.

Slomšek je bil takrat že vidna osebnost, sloveč pridigar in znan pisec, a sicer samo nadžupnik. Je bila njegova vdanost slovenstvu — *causa slovenitatis*, kakor se glasi sintagma v njegovem dnevniku — še perspektivna, ko je postal škofijski šolski inšpektor in kanonik pri Sv. Andražu in se mu je zarisala nad glavo škofovska kapa? Ali ne bi kazalo vsaj pred javnostjo obrusiti določeno brezkompromisnost, posebno po visokem namigu na štiri oči?

„Ravno te dni,“ je leta 1845 pisal prijatelju, „so mi nadškof in kardinal Schwarzenberg namignili, da se mi slovenstvo očita. Pa mene to očitaje ne moti, vsak naj dela po svojih prilikah, pa naj svetu ugaja ali ne. Tisti pa, ki me sodi, je Gospod. Slovenka me je dojila; naj me slovenstvo tudi za hvaležnega sina ima. Materno zemljo želim obdelovati, dokler se nekoč v materni zemlji ne spočijem, če bo takšna božja volja...“

Reči, da je Slomšek tudi kot knezoškof ostal zvest svojemu ponižanemu in razžaljenemu narodu, je reči premalo. Dovolj bi bilo samo naštet: od 15 letnikov Drobtnic do monumentalnega življenja svetnikov, od urejevanja šolskih učbenikov do pobude za ustanovitve Mohorjevega društva, od rešitve potapljalčevega se društva v Družbo sv. Mohorja do njegovega življenjskega podviga, do premostitve škofijskega sedeža.

Če se je Slomšek zagrizel v zamisel, kakor se je, to ni bilo samo zaradi neprimerne lokacije škofijske prestolnice, odrinjene na skrajni severozahodni rob škofije. Bilo je predvsem zato, ker je 30.000 Slovencev nemške in ponemčujoče sekovske škofije bilo pred narodno utopitvijo. In slovenski Jozue jih je prepeljal čez Jordan in jih rešil.

Slovenstev je, kot vsi vemo vseh vrst, kot je vseh vrst vin. Slovenstvo je na primer lahko Kopitarjevo, lahko je Vidmarjevo, lahko je Javorškovo. Nobenemu od teh ga ne moremo odreči.

Slomškovo je bilo edinstvenega porekla, brez najmanjše sestavine jaza, s trojno kvaliteto: bilo je delavno, bilo je samozavestno, bilo je evropsko.

O delavnosti — zavezanosti drobnemu vestnemu vsakdanjemu delu — govori polica njegovih knjig, ki so v glavnem sad nočnega garaštva, tja do redigiranja in popravljanja korektur 1500 strani življenja svetnikov, kar mu je skoraj uničilo vid. Tudi njegovo škofovsko okno se je dolgo svetilo v labotske noči. Da niti ne govorimo o njegovi pastirski dejavnosti.

O samozavesti Slomškovega slovenstva — popolnem pomanjkanju tistega kompleksa pred tujim, ki vse do danes ni nehal inficirati slovenskega intelektualca — priča tale preprosti podatek: med prikami 15 znamenitih mož, ki jih je napisal za Drobtnice, je en sam Neslovenec: maršal Radecky.

Slomškovo slovenstvo ni zaplankano. V Vuzenici se je s svojima kaplanoma pri obedu dvakrat na teden razgovarjal slovensko, dvakrat nemško in dvakrat latinsko. Prav tako njegovo slovenstvo ni šovinistično. Njegovo urejanje dvojezičnega šolstva je lahko še danes za vzor šolskim zakonodajalcem.

Sicer pa imamo glede tega nešteto nedvoumnih izjav v njegovih najodgovornejših pisanjih, v pastirskih listih. A zadostovale bi že besede, ki jih je govoril duhovnikom na zadnjih duhovnih vajah v Rogaški Slatini. Besede, ki so v svoji predsmrtni svečanosti zadobile značaj oporoke velikega kristjana:

„Mrzi mi malik poganškega nacionalizma, kateremu dandanes na Ogrskem, v Italiji in tudi drugod žrtvujejo največje svetinje, spoštujem pa naravne posebnosti vsakega ljudstva kot prvo sredstvo njegove izomike...“

In v dokaz plemenite svetovljanosti je sledila molitev treh oče našev. V latinščini, jeziku Cerkve. V nemščini, jeziku cesarstva. V slovenščini, jeziku srca.

Torej nikakršnega zatohlega domačijstva. Nikakršnega blutundbođenstva, da povzamem časnikarsko spako iz tekočega časopisja. Krščanstvo je bilo za Slomška tudi odprtost v univerzalnost.

In tu smo pri Slomškovi veri, pri njegovem krščanstvu, brez katerega tudi njegovo slovenstvo ne bi bilo takšno, kakršno je bilo: na eni strani monumentalno kompak-

tno, na drugi pa monumentalno zdravo, brez tesnobe.

Slovenstvo kot gora, kakor je bila njegova vera kot gora.

Prav tako samoumevna in kompaktna, brez razpoke.

Danes stojimo na razvalinah nekega sveta, ki je hotel v neznanem napuhu likvidirati Boga, a se je sam neugledno samolikvidiral. Pred našimi očmi se razpenja v nebulozo cinizma. Stoječi na teh razvalinah lahko še posebej izmerimo ne samo Slomškovo veličino, njegovo kristalno slovenskost in junaško krščansko, ampak tudi njegovo aktualnost.

Tvegaj bom trditev, da nobeden od naših velikih ni manj anahronističen kakor Slomšek.

Aktualen je, z aktualnostjo svetosti.

Vzemimo na primer bistveno Slomškovo sporočilo o smislu bivanja in zgodovine. Dejansko je to sporočilo mlajše od vseh modernih filozofij Niča. „Nič“ ni mlad, tudi če nosi na čelu letnico 1990. Star je, kakor je star njegov oče hudič.

Prav posebej pa je aktualno Slomškovo sporočilo človeku, ki deli z njim njegovo vero v Kristusa in njegovo zvestobo Cerkvi, se pravi slovenskemu kristjanu.

Janez Pavel II. je rekel l. 1980 v Lisieuxu, mestu svete Terezije: „Svetniki niso nikoli odpisani, ostajajo zmeraj pričevalci mladosti evangelija. Nikoli ne postanejo junaki preteklosti. Nasprotno: to so

možje in žene jutrišnjega dne, pričevalci prihodnjega sveta“.

Anton Martin Slomšek kliče slovenskega kristjana, potem ko se je iz polstoletnih katakomb spet vrnil na sonce zgodovine, k zavze-manju za tisti dve vrednoti, za ka-teri je sam izgorel: za znameniti „ključ“ in znamenito „luč“: za slovenstvo in za krščanstvo.

Za čimbolj civilizirano slovenstvo in za čimbolj iskreno krščanstvo.

Za recivilizacijo Slovenije gre. In kdo more biti bolj poklican k temu delu kakor kristjan, s svojo temeljno zavezanostjo Vrednoti z veliko in vrednoti z malo začet-nico? S svojim brezkompromisnim „Ne“ nihilizmu?

Vsi dobro vemo, kakšnega boga si je izvolil marksizem: Ekono-mijo. Iz njenih nedrij naj bi se razcvetel raj na zemlji. Ironija zgodovine pa se je s tem malikom poigrala tako, da se je marksistični mit zrušil prav na njej, Eko-nomiji. Danes nam je tako rekoč eksperimentalno dokazano, da je ekonomija samo ena od kompo-nent zgodovine, pa naj bo še ta-ko odločilna; da za njo stoji ne-kaj mogočnejšega, človekov duh s svojim teženjem po resničnem, do-brem in lepem, s svojo neugaslji-vo slo po neskončnem in nesmrtnem. Komunizem je propadel ne toliko zaradi ekonomske neuspeš-nosti — navsezadnje se v komu-nističnih državah ni umiralo od lakote — kolikor zato, ker se je tragično uštel v svoji formuli o človeku.

Kristusova formula ga je preži-vela. Po 2000 letih se ta formula potrjuje ne samo s svojo edinstve-no metafizično in etično vzviše-nostjo, ampak tudi s svojo vital-nostjo. Zadnji dokaz je od včeraj: prvo domino v tiranski nanizanki — na Poljskem — so zrušili kri-stjani; še natančneje katoličani.

To velja danes poudariti spričo nekega neviteškega pohoda proti krščanstvu in kristjanom, ki ga je zaznati v lepem delu slovenskih medijev. In vendar se s takšnim opozicijskim spričevalom, s kakr-šnim se lahko izkaže Cerkev, ne more na Slovenskem ponášati prav nihče, tudi kultura ne. Dovolj bi bilo samo sešteti vsa tista zapor-na leta, na katera je leninistična justica obsodila toliko slovenskih duhovnikov. Kljub temu pa se omenjeno nasprotovanje ne odpo-veduje tudi najmanj gosposkemu orožju, od smešenja do perversije.

Napadati krščanstvo v Sloveniji 1990 — kaj je to drugega kot na-padati Evropo v njenem najžlaht-nejšem sporočilu, v njeni judov-sko-grško-rimski triadi? In napa-dati kristjane je napadati ljudi, ki hočejo biti dediči tega univer-zalnega sporočila, in sicer v zago-varjanju primata duhovnega pred družbenim in etičnega pred poli-tičnim.

Krščanstvo je požlahtnjen hu-manizem. Od njega se nihče nima ničesar bati, če mu res gre za člo-veka. Na planetu imamo danes še vrsto diktatur, od marksističnih

Romanje v Kočevje pred več kot desetimi leti

„Brez križev, rož,
grobovi sami...“

Naši dragi rajni, mučeni in umorjeni med revolucijo in po revoluciji, ki je izbruhnila v Sloveniji v času druge svetovne vojne, nimajo grobov. Zasutih in zakopanih v skupnih grobiščih in jamah brez imen in brez križev smo se jih v skupnosti vsako leto spominjali. Dnevno pa so bili prisotni med nami v družinski molitvi ali pa neizrečeno v načinu in smislu, ki ga je imelo naše življenje. Tako se je pred leti rodila misel o zadostilnem romanju.

Vsak narod nosi težo svojih grehov. Majhen narod smo, a priznamo težko breme, ki nam nalaga dolžnost molitve, pokore in zado-

ščanja. Če ne zadostuje vsak za svoje krivde in pregrehe, mora to prevzeti nase kdorkoli, da izprosi milosti spoznanja, kesanja in spreobrnjenja tistim svojim rojakom, ki ostajajo še trdega srca.

Kar se je zgodilo po drugi svetovni vojni v Sloveniji z našimi sorodniki, predniki — brati — je zahtevalo, in bo tudi v bodoče, zadostilnih dejanj. Kristjani moramo moliti tudi za tiste, ki nam delajo krivice. O tem smo razmišljali dekleta in fantje pred več kot desetimi leti. Prišli smo do spoznanja, da hočemo izraziti svoje prepričanje tudi z dejanjem. Začeli smo se pripravljati na zadostilno romanje.

Zbralo se nas je končno sedem mladih: štirje fantje in tri dekleta. Ni bila za nas vse enako lahka odločitev. Zavedali smo se, da smo tudi sami polni napak. Bogu smo izročili svojo majhnost in svoje danosti in se Mu predali. Njemu smo podarili tudi vse težave, ki so bile s to odločitvijo neposredno zvezane: svoj prosti čas, namenjen razvedrilu, nevesti, družini, podaljšano študijsko dobo. Vsak je po svojih močeh prispeval z denarjem za vožnjo in za stroške. Pa tudi nekateri rojaki, ki vedno velikodušno sodelujejo in so jim dragi slovenstvo in ideali naše emigracije, so nam pomagali

do islamskih, a nimamo katoliške diktature.

Za takšen, krščanski humanizem, je Anton Martin Slomšek izgorel, v žlahtnem ravnesju med narodnim in človeškim, med nacionalnim in univerzalnim

Na nas, ki hočemo biti kristjani, je, da povzamemo njegovo baklo in jo prenesemo preko prevala 2000 v novo slovensko prihodnost.

In on, veliki božji prijatelj, naj nam vsem pri tem zavzezanju pomaga.

z denarjem. Sodelovanje se je vršilo tudi na drugi ravni. 216 oseb je molilo z nami devetdnevnic (rožni venec).

Skupino romarjev smo sestavljali Miriam, Tinka, Marko, Andrej, Marko, Darjan in jaz. Več tednov smo se pripravljali z molitvijo, branjem Svetega pisma in z razmišljanjem. Sestali smo se z rajnim msgr. Oreharjem, s tudi že pokojnim Pavletom Rantom, Zorkom Simčičem in z Markom Kremžarjem. Hoteli smo čimbolje razumeti razmere na Slovenskem med revolucijo. Nismo si delali utvar, da bi imelo naše dejanje pred ljudmi kak poseben pomen. Hoteli smo doprinesiti svoj delež pri zadostitvi grehov Slovencev, predvsem pri mučenju in ubijanju in pri tolikerih splavih. Msgr. Orehar se je ob neki priložnosti (verjetno neposredno pred odhodom) pošalil, da morda, če je taka božja volja, pripravlja duhovno bodoče mučence. Zasmejali smo se, bilo nam je pa ob tem tudi vsem malo tesno pri srcu. A tudi na to in na morebitna zasliševanja smo se odgovorno pripravljali. Razmere takrat so bile precej drugačne, kot so danes v Sloveniji. Predno smo odpotovali, smo še romali k Mariji v Luján in se Ji izročili v varstvo. Marko J. je iz argentinskega radala izrezal križ, v katerega je urezal napis „Slovenija v svetu“. Nameravali smo pustiti ta križ v Kočevju kot poklon naše skupnosti vsem žrtvam komunizma, ki leže širom sloven-

ske zemlje brez grobov. Andrej pa je pripravil popotne palice z zarezo, v katero smo nasadili vsak svoj osebni križec. Bili so to leseni križci. Na eni strani je bila napisana krepost, potrebna živim (vera, upanje, ljubezen, modrost, pravičnost, srčnost in zmernost), na drugi pa pravica mrtvih (resnica, hvaležnost, čast, priznanje, zvestoba, spomin, spoštovanje). Vsak je vzel nase odgovornost za eno krepost in za eno pravico in se vanju poglobljal. (Med anekdote spada to, da je ena od deklet nekje na poti izgubila svoj križec, „svojo krepost in pravico“. Le kdo je križ pobral in ga vzel nase?)

Imeli smo tudi pesmarice s slovenskimj narodnimi in cerkvenimi pesmimi ter z argentinskim ljudskim in verskim petjem. Te pesmarice (nekaj smo jih pustili v Sloveniku za arhiv) z obema zastavama in dve kitari so nas spremljale vso pot, pri vsaki maši, pri počitku, pri molitvi. Pripravili smo si le malo prtljage. Vsak je nosil svoje, fantje pa so se vrstili, da so poleg tega nosili še dva šotora.

Iz Buenos Airesa smo odšli 11. avgusta 1979 v Rim. Tam nas je pričakal dr. Jure Rode ki nas je pospremil do letala, s katerim smo pristali blizu Gorice.

Naša prva božjepotna postaja je bila (13. avgusta) na Svetih Višarjah. G. Vinko Žakelj je blagoslovil naš križ. Bili smo pri sv. maši. Po maši pa smo še dolgo časa peli in v pogovorih z neka-

terimi, predvsem s člani družine iz Trsta, smo čutili, da smo del istega naroda. Zvečer smo dolgo, dolgo, do 23. ure iskali prenočišče v Beljačku, naslednje jutro pa se napotili proti Gospe Sveti. Cerkev je bila skoraj prazna. Napolnili smo jo s petjem in z molitvijo. Nato pa smo pohiteli še do vodskega prestola in spet v Beljak, odkoder smo se z vlakom odpeljali čez mejo na Jesenice. Mejo smo prešli v napetosti. Dobro se spominjam rdeče zvezde na kapi, ki se nam je približevala, da nas prosi dokumente. Kakšna bo reakcija ob sedmih argentinskih potnih listih? Pa je vse potekalo brez težav in prišli smo v Slovenijo 14. avgusta popoldne.

Prvič smo postavili šotore na slovenskih tleh v Lescah, v kampingu Šobec. Kot vsako noč smo tudi tukaj molili rožni venec, brali Sveto pismo in peli. Naslednje jutro, na praznik Marijinega vnebovzetja, 15. avgusta 1979, smo pričeli peš naše zadostilno in spokorno romanje. Začeli smo ga s sveto mašo na Brezjah. Ker ni bilo nikogar, ki bi začel peti, smo to storili mi in cela cerkev je nato poprijela za nami. Zabeležili smo svojo prisotnost v spominsko knjigo in prosili za blagoslov križcev s pravicami in dolžnostmi.

Tu se moram ustaviti pri kratkem razmišljanju o božji previdnosti. Nikoli nismo dvomili, da nas Bog vodi in da smo pod Njegovim varstvom. Ta božja roka, božja previdnost, se je, po mojem, vidno

izkazala tudi lani. Na praznik Marijinega vnebovzetja, 15. avgusta, ob obletnici našega romanja, je božja roka privedla nekaj predstavnikov slovenskih političnih svobodnih strank v tujini čez mejo v Republiko Slovenijo. Bili so uradno povabljeni od slovenske vlade. Tudi oni so najprej obiskali in počastili Marijo na Brezjah, bili tam pri maši in Ji peli, kot mi pred tolikimi leti. Še istj dan so šli v Kočevje, da pomolijo na kraju množičnih pobojev, kamor mi takrat nismo imeli dostopa.

Marsikaj se počasi spreminja v Sloveniji, čeprav bo potrebno še dosti prehoditi, da se do konca osvobodimo vsega zla, ki ga imamo nad seboj.

Naše romanje je bilo pripravljeno na tihem, ne da bi o tem veliko govorili.

Tudi ta molk je bila neke vrste odpoved. Razlog za to je bil v takratnih razmerah v SFRJ. Za uspeh romanja je bilo povezanih z nami veliko rojakov, ki niso poznali podrobnosti naših načrtov. Zaupali smo našim rajnim, medtem ko so se noč in dan vrstili molilci rožnega venca, s trdno vero v občestvo svetnikov.

Po maši smo se odpravili na pot proti Ljubljani. Šli smo skozi Ljubno, Podbrezje, Kranj (kjer smo kosili), Hrastje, Smlednik, Tacen in Vižmarje. Na Ježici smo v tamkajšnjem kampingu postavili šotore in prenočili.

Naslednji dan, 16. avgusta, smo

nadaljevali romanje od Ljubljane pa do Sodražice. Hodili smo mimo Iga, do Roba, kjer smo na prostem nekaj pojedli. Pot je bila naporna, prevevalo pa nas je navdušenje. Vreme je bilo lepo in vroče. Nadaljevali smo pot čez Karlovico, se obrnili v napačno smer do Sv. Gregorja in končno prispeli utrujeni v neko gostilno v Sodražico. Med potjo smo slišali tudi o cerkvi na Kureščku iz ust prijaznega gospoda, ki nam je gasil žejo z vodo.

V Sodražici smo spet naleteli na nezaupanje, podobno kot v Beljaku. Ni bilo prostora nikjer. Tudi župnik nam je vljudno in s strahom odklonil prošnjo. Že smo nameravali prenočiti v bližnjem kozolcu, ko sta se našli dve sobi za nas in to v gostilni, kjer smo najprej vprašali. Božja previdnost!

Drugo jutro smo se, brez zajtrka, napotili proti Kočevju. Prispele smo v Novo Štífto ravno po jutranji sveti maši. Pater Felicijan nam je odprl cerkev, počakal, da smo zmolili jutranjo molitev in nam podelil sv. obhajilo. Povabil nas je na zajtrk in zaslutil, da smo sinovi političnih emigrantov, ker smo se priporočili v molitvi našim mučencem. Prosil nas je za vpis v spominsko knjigo brez omembe končnega cilja. Bral je tudi nekaj literature o pobojih in bil zavzet za našo pot. Pokazal nam je krajšo pot do Ribnice. V Dolenji vasi pa smo se okrepčali. Nekje med potjo nas je z avtom dohitel pater Felicijan. Kasneje

smo imeli občutek, da je šel lep del poti za nami po cesti v Kočevje kot angel varuh. Ponudil se je, da bi nam peljal nahrbtnike. Tega nismo sprejeli, zmenili pa smo se, da se dobimo v Kočevju. Že preje nas je posvaril, naj ne hodimo v Rog. Končno smo okoli 17. ure prišli preko Stare Cerkve v Kočevje. Pozdravili smo župnika, ki nam je odprl vrata farne cerkve. Njemu smo izročili spominski križ in naše popotne palice s križci. Morda bodo sedaj mogli biti na grobovih?

Zmolili smo v kočevski cerkvi rožni venec, ni pa bilo priložnosti za sv. mašo ali za kaj bolj slovesnega. Pater Felicijan nas je še povabil na prigrizek, nato pa smo z avtobusom odpotovali v Ljubljano. Še isto noč smo se z nabito polnim vlakom, prav neudobno, odpeljali proti Gorici in brez težav prišli čez mejo. Takrat je napetost v nas popustila in smo začutili utrujenost. Romanje je bilo za nami.

Z vlakom smo se peljali do Rima, kjer nas je čakal g. Jure Rode. Z njim smo obiskali razne cerkve in šli v Castelgandolfo, da smo videli svetega očeta. Zaključno sv. mašo pa smo imeli v katakombah sv. Kalista s pridigo, ki nam je ostala za vedno v srcih. Treba je bilo na pot — nazaj v Argentino. Odšli smo 11. avgusta, vrnili pa smo se 21. avgusta v Buenos Aires. Po romanju smo se še nekajkrat sestali prav z namenom, da nadaljujemo z molit-

vijo in z razmišljanjem, ki sta nas vodila pri pripravi tega dejanja. Naslednjega 6. oktobra smo se pridružili argentinski mladini, ki vsako leto peš roma k Mariji v Luján. Tam smo se Božji Materi zahvalili za varstvo in Ji priporočili vso skupino in naše nadaljnje delovanje za slovenstvo.

Danes imamo tedanji romarji že svoje slovenske otroke: enajst jih je že. Pred nami so nove, a vendarle v bistvu iste odgovornosti kot takrat. Sam Bog ve, kako in kje bomo naprej izvrševali poslanstvo, ki smo ga začutili v sebi pred več kot desetimi leti.

Marjanka Kremžar-Jerman

Tri podmene

Recimo, da bi naš Gospod določil
samo en dan
in v celem dolgem letu
samo en dan
za Svojo sveto mašo —
morda nekje prav daleč proč na svetu...

Recimo, da takrat
iz svetih čaš zajamemo
le eno Obhajilo —
če sploh premoremo za pot vozilo...
Recimo, da smo bolni...
brez denarja...

A Jezusa Srce poenostavlja.
Neskončno praktično in darežljivo,
Srce Boga,
ki venomer ustvarja,
Srce, ki daje
tja do zadnjih tkiv.

Recimo, da Ga skušamo
ljubiti
le malce bolj...
Kako nas bo vesel!
Vsak zor začel bo z Njim smehljaj deliti.
Večer bo vsak si haljo zvezd nadel.

Vladimir Kos

Spomini na leto 1945

Ko sem natrosil nekaj osebnih spominov na leta 45-48, naj ob koncu omenim še vtise iz desetletja po vojni, ki je bilo, če vzamem vojno in takojšnje povojne moritve, najstrašnejše v zgodovini slovenskega naroda.

Komunizem je totalitarni sistem ali režim. Hoče zajeti celotnega človeka v vseh panogah njegovega delovanja, torej tudi v kulturi. Njemu naj se vsak podredi od možganov do rok in je v tem oziru neobziren in brezusmiljen. Sredstva ima psihična in fizična. Dovoljeno je vse, kar njemu koristi: poniževanje, izguba službe, ječe in v skrajnem primeru krogla v glavo. Najbolj običajno je nasprotnika moralno ubijati, ko ga oblati, okleveta, mu vzame dobro ime, potem je obsodba že mogoča. S tem povezano je vohunstvo. Hoče izvedeti o vsakem človeku vse do podrobnosti. Za to služijo skriti mikrofoni („stenice“), plačani ali prisiljeni obveščevalci. Zlasti prisilijo tiste, pri katerih najdejo kako krivdo, da jih obveščajo, sicer... Tega „sicer“ se skoraj vsak ustraši. OZNA je dala nekemu potni list pod pogojem, da gre k meni in čim več poizve, ta pa je ostal v Avstriji. Neka gospa je prosila za vizum, obljubili so ji, če gre k meni poizvedovat, toda ta je odklonila. Nekoč je prišel k meni v Vogrče neki višji pri OZNI na razgovor. Med drugim

mi je rekel: „Mi vemo o vas toliko, da moramo že samo po sebi nekaj stran dati, ker ne more biti vse res.“ Odgovoril se mu: „Jaz pa bi želel, da za stalno nastavi-te paznika, ki bo lahko opazoval vse moje resnično življenje.“ To pa je tudi dokaz, da so poročevalci bili tudi od tod. Vsa moja pisma so cenzurirali. Tudi če ni dokaza krivde, morejo obsoditi. Ko sem ob koncilu v Rimu obiskal svojega bivšega župnika v Trziču, nadškofa Antona Vovka, mi je pripovedoval zanimive stvari. Npr.: „Ko me je oznovec kakor večkrat peljal na zasliševanje, kar je trajalo navadno vso noč, mi je rekel: Vidite ljudi tam na cesti? Vi jih ne poznate, jaz tudi ne. Toda mi moramo o vsakem izmed njih takoj napraviti proces.“

V teh povojnih letih so se laži in klevetanje in obsodbe množile na tekočem traku. Najhuje so napadali Vatikan kot vir vsega hudega. Bil je sovražnik številka 1. Nato vohune Vatikana — duhovnike, nato so prišli na vrsto vsi begunci. To smo bili navadno tisti, ki „imamo krvave roke“, potem izdajalci, fašisti, reakcionarji, kolaboracionisti, belogardisti itd.

Ne vem, zakaj sem prav jaz prišel do te časti, da so me tolikokrat napadali po časopisju in ustno, kar so seveda radi ponatisnili tudi nekateri na Koroškem. Postal sem slaven in tudi nevaren. Iz mnogih

dokumentacij naj omenim le dve cvetki: „Belogardistični koljač“ ali „če je v bellem, je svetnik, če je v črnem, je ekskrvnik“, torej v nekaj besedah kar dve laži. Nisem ne svetnik ne krvnik. „Ves je črn, ves je bel, slavni Vinko Zaletel“.

Kolikor morem presoditi, so bili vzroki napadanja:

1. Ker sem po prvi igri v Šmihelu še bolj kulturno delal, sicer ne bi razumel, da so dramatika Jaka Špicerja klicali na sodnijo le zato, ker sem njegove igre pripravljajal za celovški radio.

2. Že s tem, da sem ušel iz rdečega raja, sem zakrivil izdajstvo.

3. Ker oni gledajo vse življenje politično, so imeli tudi moja potoovanja po svetu za politična.

Za te napale se nisem dosti zmešnil, le nasmejal sem se tem duhovitostim. Saj me tukaj ljudje vidijo, kaj delam. Nisem ne odgovarjal, ne se prepiral, lepo sem svoje delo opravljal naprej. Sovražil sem le, kar moram sovražiti: zmoto in hudobijo. ne pa ljudi.

Moram pa povedati, da razen nekaterih zgrajenih ideologov in pridobljenih pristašev ves čas bitvanja na Koroškem in na vseh krajih dušnopastirskega delovanja nisem imel težav, ne nasprotovanja. Razumeli smo se in se radi imeli. Hvala vsem tem, bilo je zdravilo zame. Posebno pa me veselili in gotovo tudi vse druge obrekovane ali napadane, da se je odkrila zavesa, da so prišle te spremembe, da se je pokazalo, kdo ima krvave roke in še kako krvave, kdo je delal razdor na Koroškem in še

marsikaj. Ob koncu želim le to, da sedaj, ko sam postajam slep telesno, vsi rojaki duhovno spregledajo in iz teme pridejo k luči večne Resnice.

V. Zaletel

TEHARJE

21. maja 1991.

Bilo je lepo pomladansko jutro. Pot se vije navzgor k cerkvi sv. Ane. Naš avtobus komaj obrača na ovinkih. Kamor seže oko, vidim lepo obdelana polja in zelenje v vseh barvah, ne morem dojeti vse te lepote. Lepa je štajerska dežela! Od vsepovsod diha pomlad, kot pred šestinštiridesetimi leti.

Vsako leto, odkar se spominjam, sem slišala besedo „Teharje“. Sedaj pa stojim tu, na svetih tleh naših mučencev, ki so prelili svojo mlado in nedolžno kri, da bi bilo nam bolje.

S ponosom in z žalostjo gledam na umetno jezero, pod katerim trohniijo kosti naših dragih. Tudi moji so med njimi. Tu ali pa v Rogu. Mirko in Janko, moja strica, ki sta v cvetu mladosti dala svoje življenje za vero in domovino. Čutila sem, da smo si blizu. Tudi moj ata bi moral biti med njimi. Posrečilo se mu je pobegniti. Bog je odločil drugače.

Pri križu smo prižgali svečke in položili šopek rož v poklon našim junakom. Solze so polzele po licih med molitvijo in petjem zbora, in veselje je napolnilo naša srca, da smo jih lahko javno počastili.

Alenka Smole

Spomini na težke dni

23. junij 1945

Približno pol ure sva tekla v breg. Prišla sva na prvi vršiček grebena, ki je vodil proti zahodu. Računala sva, da sva to noč prišla že dovolj proti jugu. Najin načrt je bil priti do Laškega, od tam pa po hribih severno od Save proti zahodu do Ljubljane. Zato sva sklenila, da bova pot nadaljevala kar po grebenu. Čez dan bova skušala priti do kmetij, ponoči pa morava pri Laškem oziroma severneje do Savinje.

Na vršičku sva se najprej nekoliko odpočila od napornega vzpenjanja in se pomirila. Toda kmalu naju je začelo pošteno zebsti. Sonce je pa šele vzšlo. Po polurnem počitku sva bila prisiljena nadaljevati pot. Toda komaj sva se dvignila; malo je manjkalo, da se nisva sesedla. Noge in sploh vsi udi so bili trdi, da jih še iztegniti nisem mogel. Kostí so pokale pri vsakem premiku. Obenem sem od mraza šklepetal z zobmi in se tresel po vsem telesu. Z največjo težavo sem delal korake. Oprijemal sem se dreves in se vlekel naprej. Enako se je zgodilo tudi z Andrejem. Po večurnem mučenju so se nama noge razmajale in sva laže hodila. Tudi sonce je že močno grelo. — Skozi drevje sva zagledala kmetijo. Bila sva lačna. Hotel sem po hrano, pa me je Andrej zadrževal, češ da ni varno. Imel je prav. Čez če-

trt ure je prav blizu naju počil strel, za njim še eden, nato cel rafal. Verjetno se je kak domači terenec igral z orožjem. Z Andrejem sva ob strelu skočila pod rob kolovoza in naenkrat bila sredi samih borovnic. Poiskala sva si zavetje in ležišče, obirala borovnice, nato pa zaspala na soncu. Zbudila sva se šele precej pozno popoldne. Krulilo nama je v želodcih, toda morala sva se sprijazniti z mislijo, da pred nočjo ne bova jedla. Dvignila sva se in ob robu gozda obšla kmetijo. Med potjo mi je drselo in me zbadalo v podplate. Komaj komaj sem hodil po strminah in zaraslih grapah gor in dol. V pol ure sva prišla do mesta, od koder sva pod seboj videla več kmetij. Počakala sva noči — molila sva rožne vence — nato pa v varstvu noči skozi gosto grmovje prišla do prve hiše. Potrkala sva na zaklenjena vrata, pa ni bilo nikogar, ali pa se niso hoteli oglasiti. Pri naslednji hiši so bile tri stare ženske. Nekoliko v strahu pred čudnima ponočnima gostoma so nama postregle s kislim mlekom in kruhom. Kot lačna volkova sva planila na hrano in v trenutku vse pospravila. Prosila sva še, pa nama niso imele več dati. Povedale so, da bova pri drugih hišah več dobila. Res sva odšla k precej veliki hiši. Zbudila sva gospodarja. Bil je dobrodušen prijeten možakar. Ko sva mu po-

vedala, da se skrivava pred partizani, nama je takoj postregel. Prinesel je belega kruha, kislega mleka in masti. Povedal nama je tudi za pot do Laškega: domačin, ki hitro hodi in pozna pot, potrebuje štiri ure. Zahvalila sva se mu za vse in šla na „žic“ še k ostalim hišam. Pri dveh sva še dobila nekaj kruha. Spravila sva ga v culo in določila, da ga mora biti za ves jutrišnji dan.

Nato se je začela pot, ki je ne bom nikdar pozabil. V začetku je še nekako šlo, ker ni bilo križpotij in je pot vodila po krajih, kjer sem se vedno lahko orientiral po luni. Toda prišla sva v ozke in strme grape, kjer je bilo temno kot v rogu. Z bosimi nogami sva se zaletavala v skale, s telesi pa v drevesa. Držala sva se za roke in vodila drug drugega, slepec slepca. Ko se nama je vzdalo, da pot najbrž ne bo prava, sva šla nazaj tudi po pol ure, ubrala drugo, se čez četrto ure spet obrnila, šla nazaj na prvo, pa zopet nazaj in po srednji poti prišla do neke jase. In to se je ponavljalo vseh osem ur do jutra. Na nekem križpotju je bilo pet poti. Šla sva po skrajni levi. Peljala je preveč nizdol. Po četrtturni hoji sva se vrnila. Preizkusila sva na ta način vse štiri in nazadnje šla na peto skrajno desno. Bila je prava. Pri taki hoji človek ne trpi toliko telesno, kolikor predvsem duševno. Bilo mi je, da bi jokal. S krvavečimi nogami, strgano obleko, ušiv, preganjan, se potikati po ogrom-

nih gozdovih sredi temnih noči, to prenesejo brezbržno in indifferentno le izredno močne narave. Bodrila sva drug drugega, si govorila, da bo boljše in da je ta pot prava in ne kaka druga, pa v srcu čutila, da drug drugemu laževa. Da, lagala sva, lagala zato, da bi prikrivala neizmerno bol, brezupno bolečino, izvirajočo iz teh neskončnih nočnih blodenj.

Stiskala sva zobe in hodila. S poti, ki je peljala daleč naokoli mimo raztresenih vasi, sva končno zagledala na nekem hribčku cerkev. Počasi in previdno sva se ji bližala. Tik pod vrhom, na ovinku, pa zagledava stražarja z brzo-strelko. Okamenela sva. Stali smo si deset metrov narazen. Kaj naj storiva? Z enim samim pogledom sva bila domenjena. Obrnila sva se in stekla, kolikor hitro je bilo mogoče, po poti nazaj. Nato pa za živo mejo in na desno v goli hrib. Stražar naju ni opazil, ne slišal. Hvala Bogu! Ne vem, kako bi se bilo sicer izteklo za naju.

Ko sva bila že visoko v hribu, sva šele začutila, kako sva zmučena in utrujena. Pa ni nič pomagalo. Če sva hotela do dne priti do Savinje, sva morala naprej. Vabili so naju temni gozdovi z mehkim listjem in travo, da bi počila in zaspala. Toda ni bil čas za to. Z razbolelimi bosimi nogami sva se spuščala po peščeni poti. Pred nama se je v megli razprostirala spodnja Savinjska dolina. Ko se je zdaniilo, sva prišla do hiš.

24. junij

Pogledala sva, če je videti kaj ljudi. Bilo je vse tiho. Mimo hiš, pred katerimi so stali mlaji (mislim, da je to štajerska navada za kresno noč), sva šla na rob griča, s katerega se je že videlo v dolino. Andrej, ki so mu bili ti kraji iz mladih let še znani, je rekel, da sva prišla prenizko, pod Laško (če gledamo v smeri sever-jug) in da morava vsaj pet kilometrov po hribih vzporedno z dolino proti Celju. Kljub zmučenosti sva šla. Sonce je že bilo visoko na nebu, ko sva prišla do nekega naselja. Z visokega hriba je bil lep razgled na vso dolino pred nama. Tedaj šele je Andrej zapazil, da je dolina Rečica, po kateri sva mislila priti do Mrzlice, precej južno od naju. Prav nič ni pomagalo; morala sva po isti poti nazaj, nato pa v globoko grapo, koder naju je ostrašil strel, sprožen nedaleč od naju. Od tod sva se z zadnjimi močmi vlekla zopet navkreber, dokler nisva končno po nepretrgani enajsturni hoji z bosimi nogami prišla do mesta, okoli sto petdeset metrov nad Savinjo in kilometer od Laškega. Poiskala sva skrit prostor, pojedla košček kruha in zaspala. Spala sva do približno štirih popoldne. Pojedla sva zopet vsak košček kruha, namazan z mastjo, in s tem je bilo konec najine zaloge. Zmolila sva vse tri dele rožnega venca, nato zopet legla in začela vsak zase sanjariti. Misli so mi plavale k domačim. Kako lepo bi v rednih razmerah prazno-

vali moj današnji god. Vsa družina bi bila zbrana, popoldne bi šli skupaj na sprehod v Tivoli ali na Rožnik, zvečer pa bi se pogovarjali o samih lepih stvareh... Ležal sem vznak in gledal, kako jadrajo beli oblaki prek silnega neba, v duši pa mi je bilo, da bi jokal. In danes? Ta prekleta svinjska resničnost! Slabše se mi godi kot evangeljskemu izgubljenemu sinu, saj sem vendar izvržek človeštva, preganjan, brez strehe: človek, katerega vsakdo, ki se mu zljubi, lahko ustrelil!

Obup mi je trgal dušo. Je sploh še vredno živeti? Šel bom in se javil, naj me ustrele, bo vsaj vsega konec! Pa me je predramila misel: glej, pravkar si prebiral jagode rožnega venca, ki ti ga je za lanski god podarila mama. Spremlja te že vse leto v trenutkih sreče in obupa. Skozi Teharje si ga nesel, nesel ga boš tudi skozi te težke dni in ga še pokazal svoji mami.

Bilo mi je laže. Oddahnil sem se od morečih misli. Da, čeprav sem brez vsega, bom vendar še zaživel, zaživel človeka vredno življenje. In potem bodo vsi ti kamni tukaj in ta drevesa tukaj in one poti današnje noči, ki so žejno pile kri iz mojih krvavečih nog, še bolj pa lačne jame temnih gozdov, ki so sprejemale vase trupla pomorjenih, da, prav vsi bodo vpili in vpili z vso silo tulili krivico, prizadejano cvetu slovenskega naroda, tisočem fantom domobrancem...

Ob prvem mraku sva se spustila navzdol. Že po nekaj minutah sva srečala postarano ženico. Vprašala sva jo za kakšno kmetijo. Povedala je, da je do prve pet minut hoje in da so dobri ljudje. — Nekaj časa sva še počakala, nato pa šla in prebudila gospodarja, ki se naju je silno prestrašil. Ni nama prav nič zaupal. Bil je sicer protikomunistično usmerjen, priporočeval, da ima zaprtega brata in druge sorodnike in da sva midva lahko čisto navadna preoblečena partizana, ki ga skušava, zato da nama ne more in si ne upa ničesar dati. Nekaj časa sva ga od zunaj prosila, ker pa ni šlo drugače, je Andrej splezal skozi okno, vlomil v shrambo in prinesel kruha, mleka in jajc, poleg tega pa še vrvice, žajlkjevinu za noge ter nož. Možakar je ves čas stal ob strani in ni ničesar rekel. Ko sva vse opravila, sva ga še vprašala za pot k Savinji. Bil je manj boječ in je rad povedal. Iz vsega sva videla, da je bil radodaren in dober in bi nama prav gotovo pomagal, če bi bil prepričan, da sva res ubežnika iz Teharij, kot sva mu povedala.

Prav tedaj pa se je iz bližine zaslišalo pijano petje partizanskih pesmi. Brez pozdrava sva stekla v gozd, možak pa v hišo.

Kmalu sva mimo neke vasi prišla do Savinje. Na nebu je plaval luna, noč je bila tiha in mirna. Začela sva se slačiti, ko nenadoma pretrga tišino klic: „Stoj, ko ide?“ Počepnila sva tik ob grmovju in čakala. Nisva vedela, komu

je klic namenjen, pa se je kmalu na drugi strani reke, približno 200 metrov od naju zaslišal odgovor: „Dežurni.“ Hvala Bogu, sedaj sva vedela, kje in koliko od naju je straža.

Slekla sva se do golega. Obleko sva zvila skupaj in držala z levo roko pred seboj. Z največjo previdnostjo in v popolni tišini sva stopila v vodo, vsak čas pripravljen, da bo treba plavati. Pa je bila Savinja tako nizka, da nama še do kolen ni segala. Poleg tega je zelo počasi tekla. Če bi to vedela, se sploh slekla ne bi.

Na drugem bregu sva se previdno oblekla, navezala na noge cunjice in se po trebuhu splazila okoli sto metrov do ceste Laško—Celje. Pogledala sva na obe strani in prisluškovala. Bilo je mirno. Skočila sva in v treh korakih bila čez. Zavalila sva se zopet na zemljo, se plazila okoli 50 metrov in skozi majhen tunnel prišla na drugo stran železniške proge. Nekaj časa sva še hodila po senožetih, nato pa prišla do ceste, ki vodi po Rečici. Približno tri ure sva hodila po njej kar mimo hiš in vasi, dokler nisva prišla do rudnika Rečica. Tam sva precej časa hodila okoli, ker so v hišah gorele luči in nisva vedela, če je morda kje straža. Nato sva zavila na levo, pa kmalu šla s ceste v hosto. Ker pa sva izgubila pot, po kateri bi morala priti na vrh grebena, da bi se zjutraj razgledala, sva legla pod drevo, pojedla kruh, kolikor ga je še bilo, in zaspala.

Janez Zdešar

Za mladino za mladino

POJDEŠ Z MENOJ?

KAJ PA VERNOST?

Ko sta se fant in dekle našla, kot temu pravimo, sta se začela veliko o vsem pogovarjati. In nekega dne morda odkrijeta, da se v eni stvari zelo razlikujeta. Oba sta upala, da bosta našla človeka, s katerim bosta vse delila, tudi najgloblje misli. A prav ta najdeni človek ima čisto drugačne poglede na svet. Fant, ki je bil vedno prepričan, da bo mogel vzljubiti le verno dekle, sreča neverno. Pa se mu vendar zdi, da je to oseba, s katero bi mogel živeti v zakonu... Ali pa prepričana ateistka vzljubi fanta, za katerega odkrije, da veruje v Boga. Vidi, kako je zanj to tako velika vrednota, da si celó zastavlja vprašanje, ali naj gre v svoji simpatiji do nje naprej ali naj raje prekine. Prav ljubosumnost do tega

neznane Bitja se lahko porodi v njej.

Možna je še ena vrsta odkritja med dvema, ki sta začela hoditi skupaj: da je eden ali drugi veren, morda celo oba, vendar ta vera ne posega veliko v življenje. Še najprej pride taka površinska vernost do izraza, ko pomislita na cerkveno poroko.

Vsi vemo, da zakonska skladnost ni lahka stvar. Olajšuje jo vsaka enakost, podobnost ali sorodnost, otežuje pa vsaka razlika: smisel ali nesmisel za glasbo, šport, odprtost do ljudi in raznih vprašanj, celo različen okus za hrano je lahko vir težav. Kaj šele, če gre za globoke in najgloblje poglede na življenje in njegove vrednote, za smisel vsega, za usmerjenost človeka v večnost ali v zaprti krog tega sveta; če gre za odnos človeka do Boga, Kristusa in Cerkve, ki je lahko brezbrizen, odklonilen, podcenjevalen

ali pa je odnos naklonjenosti, pri-
vrženosti ali celo navdušenja. Ne
— priznajmo — ni lahko premo-
ščati tako velikih, včasih prav nas-
protujočih si razlik s področja ve-
re ali nevere, prepričane vernosti
ali pa vernosti, ki je več ali manj
puhla navada.

Najprej moramo reči, da ne sme-
mo zameriti tistim vernim ali ne-
vernim, ki si želijo poiskati fanta
ali dekle, ki bo tudi v najglobljih
pogledih življenja somišljenik. Saj
gre vendar pri ljubezni, ki naj bi
vodila v zakon, za neko sorodnost
ali dopolnjevanje, ne pa za nas-
protja ali celo za izključevanje. In
če želita najti življenjskega tova-
riša, ki ju bo podpiral v istih in
sorodnih pogledih ter dopolnjeval
v čimveč različnih stvareh, je raz-
umljivo in opravičljivo, če to isto
na še poseben način želita v vpra-
šanjih vere. Marsikateri zakonski
par bi vedel povedati, da zelo tr-
pita, ker nista na tem področju
istih misli. A tudi obratno, da ju
osrečuje versko dopolnjevanje ali
dopolnjevanje v pogledu na svet
sploh.

Ko se par pred odločitvijo, da
bi začela resnično hoditi skupaj
in se pripravljati na zakon, znaj-
de pred dejstvom nasprotnih po-
gledov glede vere, mora seveda
pametno ravnati. Večkrat se zgo-
di, da neveren reče vernemu, da
ga njegova vera nič ne moti in
da ga ne bo oviral v izpolnjevanju
verskih dolžnosti. Ta navidezna
širina — večkrat seveda izrečena
v prvi zaljubljenosti in naklonje-

nosti — je v resnici znak nečesa
ozkega in slabega. Pravilna bese-
da bi bila približno takale: „Lju-
bim te in zato spoštujem ta tvoj
notranji svet. Prav zato me zelo
zanima, kaj in kdo je pravzaprav
ta tvoj Bog in zakaj ti toliko po-
meni. Razloži mi! S svoje strani
ti bom skušal pokazati svoj svet
nevere ali pomanjkanja vere.“ Če
se bosta o tem veliko in iskreno
pogovarjala ter ob priliki povpra-
šala še kakšnega strokovnjaka s
tega področja, bosta zelo verjet-
no začela odkrivati veliko skup-
nih stvari, za katere uporabljata
le različne izraze. Tudi resno pro-
učevanje knjig, ki pišejo o oseb-
ni veri, jima bo veliko pomagalo.
Marsikateri pa je takó vprašanje
vere prečistil in drug drugemu sta
posredovala resnične vrednote, ki
sta jih spoznala in živela ter jih
potem oba sprejela. Vendar le v
primeru, če sta skušala iti stvári
čimbolj do dna in jo dosledno spo-
znanju začela tudi — živeti.

Lahko se pa zgodi, da le osta-
neta več ali manj vsak pri svo-
jem. „Končno,“ si mislita, „rada
se imava in spoštujeva drug dru-
gega. Verjetno ne bo pretežko ži-
veti skupaj kljub tem sicer veli-
kim različnostim.“ Da — to bi
morda včasih še moglo biti res, ko
bi ne bilo s tem vprašanjem ozko
povezano dejstvo, da otroci, ki bo-
do prišli, ne bodo želeli imeti star-
šev, ki se v velikih vprašanjih ne
strinjajo. Kdo in v kakšno smer
jih bo vzgajal? To je veliko in
usodno vprašanje, ki ga je treba

V družini

BREZ DRUŽINE NI PRIHODNOSTI

S članki (DŽ 1988, 1990 in 1991) sem želel pokazati, zakaj je družina pravo mesto celostne spolne vzgoje. Če je spolna vzgoja „oblikovanje čutenja“ in ne le spolna poučitev, potem je zgled bolj odločilen kot vse besede. Moralni odnos raste iz osebnega srečanja, iz vsakdanjega osmišljujočega zgle-da. Za otroka je družina, so star-

razčistiti pred odločitvami. Pa ne toliko vprašanje, kdo bo popustil, ali če ni morda bolje, da gresta narazen, pač pa, ali ni edino pravilno, da poiščeta tudi glede vere — skupni imenovalec!

Iskrena želja, odkriti resnico in samo resnico, ter pristna ljubezen med dvema, bosta najboljše jamstvo, da bosta odkrivala Boga, ki je resnica in ljubezen. Veliko slovenskih fantov in deklet zadnjih desetletij je odkrilo ali poglobilo svojo vero prav v mesecih priprave na zakon. Zakaj se jima ne bi pridružila še vidva?

Vital Vider

ševske štiri stene prostor zavarovanosti, zaščite in pribežališča pred bojznimi sveta. Tu doživi prve medčloveške stike, uči se je-manja in dajanja, kaj pomeni ljubiti in biti ljubljen. Tu doživi prazavarovanost v elementarni skupini, kjer poznajo drug drugega in se mu ni treba pretvarjati. Osebe in stvari so mu znane kot mu ne bodo več nikjer drugje v življenju. V tej intimni skupnosti se uči, kako se uveljaviš, pa tudi, kako se odpoveš svojim željam zaradi zahtev drugih. Pri tem imajo starši ključno mesto; kako ravnaajo med seboj in z otroki, je za izgradnjo socialnih vezi odločilno. Otrok posnema njuno vedenje, prevzema njuna vrednostna merila; starši ga tudi korigirajo v njegovih željah.

Šele kasneje se razširijo stiki navzven. Otrok primerja življenje v lastni družini z življenjem v drugih družinah. To velja še posebej za njegove spolne izkušnje. Ta primerjava z drugimi, to preverjanje tega, kar se je naučil doma, z drugim svetom, je prvo, kar mora napraviti. To je velika naloga družine: tako ojačati otrokov jaz v njegovih vrednostnih predsta-

vah, da bo to realitetno preverjanje zmožel.

* Da bo prihajajoči rod zmožel premagovati težave, s katerimi se bo srečeval, mora biti notranje utrjen. Potrebuje veliko mero samozaupanja in vzdržljivosti, pritrjevanja življenju in zaupanja v prihodnost. Nobena druga ustanova, razen družine, ne more položiti tega značajskega temelja.

Družina je v nevarnosti

V našem času družina ni v ravno najboljšem položaju. To se začne s finančno situacijo, ki se je zadnja desetletja naprej neprestano slabšala. To se občuti tudi v naših družinah, kjer je s finančne plati vsak otrok veliko breme. Medtem ko so na primer v nekaterih deželah v zadnjih letih otroški dodatek za drugega, tretjega in vsakega nadaljnega otroka neprestano zviševali, so v drugih deželah tako kratkovidni, da so v okviru državnih ukrepov varčevanja stiskali prav pri otroškem dodatku. Zato smo prešli od tradicionalne družine z več otroki, kjer je zaposlen le oče, k manjši družini, dostikrat z največ dvema otrokoma, v kateri sta večkrat zaposlena oba starša.

Vendar pa vse žene niso silele v službo zgolj iz gospodarskih razlogov. Nekaterim se je namreč zdelo, da je ta tradicionalna oblika človeškega sožitja za današnjega človeka postala neuporabna, saj jih ovira v njihovi pravici do polnega samouresničevanja. V svo-

ji vlogi žene in matere so videle oviro svoje svobode. Šele s poklicno dejavnostjo naj bi žena dosegla samostojnost, ki bi ji omogočala samouresničevanje. Podobno naj bi veljalo za otroke. Družina naj bi omejevala njihov razvoj in jim preprečevala, da postanejo svobodni, neodvisni in srečni.

Tako je prišlo do različnih poskusov, ki so hoteli družino nadomestiti z drugimi oblikami skupnega življenja; začelo se je „z zakonom brez poročnega lista“, „komunami“ in že skrajnimi „komunikacijskimi modeli“, ki jim je vzorčni primer oblikoval guru Baghwan v indijskem mestu Poona.

Ti poskusi niso uspeli. Družina ni izumrla, kakor so ji prerokovali v šestdesetih letih. Pač pa so jo socialno in moralno trajno oslabilili.

Poleg tega je v zadnjih desetletjih v družino obilno posegala zakonodaja, kar družini seveda ni bilo v prid. Z zgrešeno družinsko politiko so pravice družine občutno krnili, namesto da bi jih zaščitili.

Če temu dodamo še pojave družinskega razkroja, potem ni pretirana trditev, da je današnja družina ogrožena.

S skupnimi močmi rešimo družino

Najprej moramo v javnosti, predvsem v družbenih občilih, izpodbiti predsodke o propadu družine. Je bila žena zares hišna mamica, kot jo pogosto predstavljajo? Ni bila njena vloga v družini močnej-

ša, kot so menili „reformatorji“? Se svoboda ne sprevrže v brezobzirno uveljavljanje lastnih zahtev, če jo razglasimo za najvišje načelo? Ne dokazuje najnovejši čas, da ima družina izredno notranjo moč, s katero se upira vsem poskusom razkroja? Ni bila v vseh časih trdnjša in bolj živa, kot so menili mnogi?

Gre za to, da se predvsem mladi rod zave, kako pomembna je družina za humano človeško življenje. Zgodovinska in znanstvena izkušnja nas uči, da so ljudje vedno živeli v urejenih medsebojnih odnosih. Skupno življenje ni bilo nikdar zaznamovano s kaosom. V tisočletjih se je družina izkazala kot najboljša urejajoča sila. Zato je, od kar ljudje bivajo, najpomembnejša ustanova za človeški blagor. Za družino nimamo alternative in brez družine ni človeške prihodnosti.

Zato moramo bolj kot kdajkoli gledati na starševstvo kot na zavestno nalogo, kot na poklic, na katerega se je treba pripraviti. Naši članki so obravnavali nekatera vprašanja, ki zadevajo mlajše zakonce in pripravnike na poroko. Poleg tega želijo poudariti, da moramo mnogo prej začeti s pripravo na zakon in starševstvo, pravzaprav že „s prvim dnem“. Spolna vzgoja mora imeti svoj cilj: otroke na čustvenem področju tako vzgojiti, da bodo radi živeli in tvegali prihodnost. To pomeni, da bodo pripravljeni trajno, brez pridržkov in omejitev vezati

NAMEN APOSTOLATA MOLITVE ZA SEPTEMBER

Splošni: Da bi odgovorni za svetovno trgovino spoštovali pravice slabotnih in ubogih.

Misijski: Da bi evangelij pomagal premagovati vse rasne, družbene in druge spore.

Slovenski: Da bi prizadevanja slovenskih škofij za pastoralno prenovu obrodila bogate sadove.

se s partnerjem in si bodo želeli darovati življenje več otrokom. Naša mladina mora spoznati, da je v nevarnosti obstoj našega naroda, če nam ne bo uspelo preroditi družinskih sil in povečati števila otrok.

Skupen pogovor staršev z otroki se mi zdi nadvse pomemben. Spet se moramo več pogovarjati med seboj in razpravljati v javnosti. Pri tem naj bi smeli tudi otroci svobodno in brez strahu pred kaznijo izraziti svoje mnenje. Starši naj bi prisluhnili otrokom, otroci pa staršem. Če so se otroci v družini naučili, kako se svobodno pove in utemelji svoje mnenje, bodo znali to tudi zunaj družine, na primer, v šoli ali v mladinski skupini. Moramo jih usposobiti, da ne bodo nekritično sprejemali vsega, s čimer se srečujejo, marveč da bodo znali zavzeti svoje stališče. Kolikor jasneje izpolnijo starši svoje vzgojno in moralno nalogo do svojih otrok, toliko več prispevajo k prerodenju družine.

Dietmar Rost - Janko Bohak

Odpusti mi, Nataša!

Nekega dne mi je Nikiforov dejal: „Kurdakov, tvoja operativna skupina je ena izmed najboljših. Po informacijah, ki sem jih dobil iz centra, ti lahko rečem, da svoje delo opravljate bolje kot večina ostalih skupin po vsej deželi.“

Njegove besede so me razveselile, kajti ta pohvala, skupaj z mojim uspešnim vodenjem največje mladinske zveze v provinci, je bila velikega pomena za mojo kariero. Kdorkolj želi v Sovjetski zvezi napredovati, si mora namreč ustvariti čvrsto in močno osebno kartoteko. Zato sem si precej prizadeval. Nikiforova pohvala je le podžagala mojo odločitve, da bi se še bolj izkazal in s podvojenimi močmi sem nadaljeval svoje delo. Tudi moji fantje so postali še bolj grobi.

Neke noči smo napadli skupino vernikov v južnem predmestju Petropavlovskaja. Nekako jim je uspelo, da so nekaj minut prej zvedeli za naš prihod. Ko smo prispeli tja in vdrli skozi vrata vihteč gumijevke, je trem že uspelo pobegniti, ostali pa so to poskušali storiti. Z vso možno zlobo smo jih napadli, jih pobili na tla in pričeli

udrihati po njih. Med njimi je bil tudi starejši sivolas mož, ki je težko hodil. Aleksander Guljajev ga je zgrabil, zavrtel in mu rekel: „Je že dobro, dedek.“ Starčeve ustnice so zatrepetale in mislil sem, da je zamomljal kakšno molitev.

„Zdi se mi, da se hočeš pogovarjati z Bogom!“ mu je rekel Aleksander. „No, ti bom pa jaz pokazal, kako se lahko pogovarjaš z njim. Mogoče si želiš tudi kar takoj oditi k njemu!“ Divje ga je stresel, ga močno sunil v trebuh in ga zadaj po vratu udaril s karatejskim udarcem. Čez tri dni je starec zaradi poškodb umrl.

Naša skupina je tudi sicer precej izpopolnila svoje nastope. Če smo hoteli racijo na hitro opraviti in zapornike takoj odpeljati na policijsko postajo, smo uporabili „hitro tehniko“. Če pa smo se hoteli urediti in zabavati, smo uporabljali „počasno tehniko“, si nabirali izkušnje v boksu in judu in se kruto poigraivali z verniki.

Kadar smo šli na pot, me je pred racijo Viktor navadno vprašal: „Kakšna pa bo tale, Sergej, hitra ali počasna?“ Za hip sem pomislil, potem pa povedal, kar

se mi je zdelo v tistem primeru ustrezno. Včasih so se tovariši strinjali, drugič tudi ne. „Ne, dajmo raje hitro,“ so često predlagali. „Opravimo čimprej in se pojdemo zabavat z dekleti!“

Hitra tehnika je v glavnem vsebovala karatejske in judoistične udarce, pri tem pa sta pridno sodelovala tudi Vladimir in Viktor, naša boksarja. Uporabljala sta svoje hitre prijeme. Natančno sta vedela, kam in kako udariti, da je že en sam udarec vernika pokončal. Potem ko smo z vsemi opravili, smo odvezli voditelje na tovornjak, pobrali ostalim osebne izkaznice, popisali podatke ter se odpeljali na policijsko postajo, da bi dobili svoj denar. Brž ko smo mogli, smo odhiteli naravnost v kakšno krčmo ali točilnico.

Verniki so dobili najhujše poškodbe prav pri hitri tehniki. Dve ženski sta po neki raciji umrli zaradi ran. Za njuno smrt sem zvedel šele, ko so me poklicali za pričo na sodišče, kjer so sodili ženski, ki ni marala, da bi njena hči nosila poseben znak mladinske zveze. Mater so razglasili za kontrarevolucionarko, za sovražnika države. Sodnik ji je rekel, naj razloži svoje vedenje. V odgovoru je povedala, kako je njena teta umrla zaradi ran, ki jih je dobila v napadu med zborovanjem v ilegalni cerkvi. Rekla je, da je napad izvedla „neka huliganska policijska skupina“. Potem je nadaljevala: „Odločila sem se, da lahko počastim spomin svoje za

vero umrle tete le tako, da se zavzamem za svojo lastno vero in zato ne bom dovolila svoji hčeri, da bi nosila znamenje tistih, ki so mi ubili teto.“ Njeno teto je gotovo ubila moja skupina, saj smo samo mi izvajali take akcije.

Sodišče je to zmolčalo in poročila sploh niso objavili. Bila pa je to le ponovna potrditev, da jih je precej umrlo zaradi naših pretepanj. Včasih smo jih ranili hujše, kot smo nameravali, in to je mnogokrat povzročilo smrt ali pa trajno invalidnost. Nož v rokah Sergeja Kanonenka je pogostoma opravil to delo.

V nas ni bilo nobenega sočutja. Bolj so bile racije krvave, več čestitk smo dobili od Nikiforova. Po vsakem napadu smo mu natančno poročali, on pa se je pogosto udeleževal preiskav pri ljudeh, ki smo jih zasačili na zborovanju. Poročila o povzročenih poškodbah in smrtih so pošiljali v Moskvo in nikoli nam niso niti z besedo ničesar očitati. Ne bi mogli reči, da smo bili tolpa huliganov in anarhistov, ki so šli prek svojih pooblastil. Nikiforov, naš nadrejeni, je dobro poznal vsak naš korak, prav tako so to vedeli tudi v Gorkomu in v Moskvi. Imeli smo dokaze, da so v Moskvi registrirali naša poročila, kajti pogosto so nekateri uradniki v svojih komentarjih uporabljali citate iz njih.

Sčasoma je število racij in nasilja vse bolj naraščalo. Posebno so bili prizadeti starejši ljudje, ki

so dobili hude udarce ali pa so bili razmetani kot kosi pohištva naokrog. Nobenega razločka nismo delali med moškimi in ženskami. Nikiforov je večkrat rekel: „Je morilka manj nevarna od morilca?“ Korak za korakom smo se pogrezali v vse večjo sprijenost.

Začel sem ugotavljati, da se ta proces grobosti ne ujema z mojim načinom življenja. Vsaka moja misel in vse moje delo je dobilo pečat grobosti. Opazil sem razliko v tem, kako sem vodil Zvezo mladine, in v odnosu do podrejenih kadetov. Nekateri fantje iz moje skupine so tudi opazili to spremembo; nekoč mi je eden izmed njih dejal: „Sergej, trd postajaš. Kaj se dogaja s teboj?“

Njegovo vprašanje me je zdrnilo. Sergej, kaj se dogaja s teboj? Krutost in neobčutljivost, ki sta me spremljali na racijah, sta začeli pronikati v vse globine mojega življenja. Ugotovil sem, da se ju ne morem znebiti in ju omejiti, potem ko sem bil na delu v operativni skupini.

Te spremembe v mojem življenju so bile morda najbolj opazne prav pri mojem delu vodje mladinske organizacije. Nekoč bi bil naredil vse, da bi pomagal mlajšim kadetom in uporabil svoj položaj kot zaščito za mnoge njihove napake in za to, da so mogli nadaljevati svoj študij. Sedaj pa me je prav malo skrbelo, ali so koga odpustili ali ne in če je bila njegova kariera uničena. Sprva se sploh nisem zavedal vseh teh

sprememb v sebi. Kasneje pa sem opazil v svojem življenju splošno neugodje, ki pa je bilo tako slabo nakazano, da ga nisem mogel natančno določiti. Časa, da bi o tem premišljeval, pa tudi nisem imel. Morali smo nadaljevati z racijami.

V poletnih mesecih leta 1970 so se verniki poskušali zavarovati in so se v ta namen razdelili v manjše skupine osmih ali devetih ljudi. Verniki pa so postajali tudi sicer iznajdljivejši. Pričeli so postavljati straže. Velikokrat so to bili otroci, ki so jih opozarjali, če so zunaj opazili kaj sumljivega. Na njihov znak so verniki hitro poskrili izvode biblije in drugo literaturo ter magnetofonske trakove, na katere so snemali verske programe tujih radijskih postaj. Ob nekaterih priložnostih so imeli tako veliko prednost zaradi opozoril svojih dobro postavljenih straž, da so poskrili čisto vse in kraj zborovanja je bil popolnoma prazen, ko smo tja prispeli mi.

Glas o našem razgrajanju se je hitro širil po mestu in provinci. Kamčatka, s svojimi samo 250.000 prebivalci, je ob naših racijah s tako uničujočimi in grobimi posledicami kmalu zvedela za naša dejanja in vsepovsod se je o tem govorilo. Ta razvpitost je najbolj razjezila Nikiforova, ki nas je vedno opozarjal, da ljudje ne smejo zvedeti za naše akcije in da moramo preprečiti govorice, da v Sovjetski zvezi ni verske svobode. Kmalu so iz Moskve pričela pri-

hajati navodila, da nobena novica o našem delu ne sme priti na dan.

Pojavilo pa se je še eno zastrašujoče dejstvo našega posla. Bolj ko smo bili učinkoviti pri napadih na vernike, večje je bilo njihovo število. In še je naraščalo! Nikiforov je ocenil, da jih je v provinci 30.000 — in to pri le 250.000 prebivalcih! Po tem, kar smo videli, je gotovo imel prav. Sam sem vodil več kot 150 racij in le redko smo dvakrat naleteli na isti obraz. Mnogokrat smo srečali nove spreobrnjenec, ni so bili živ dokaz sposobnosti vernikov, da s svojim pobožnim strupom okužijo druge.

Da bi jih uničili, smo morali povečati število napadov in imeli smo resne težave z razporejanjem urnika. Nikiforov je na steno obesil posebno tablo, na kateri smo označevali naslednje racije. Velikokrat sva se sestala in se pred tablo pogovarjala o naslednjih akcijah in njihovem času. Često sem dejal: „Ne, obeh nocoj ne moremo opraviti. Eno racijo moramo preložiti za en teden.“

Za nas je bila seveda množičnost teh zborovanj zelo dobrodošla. Za vsako racijo smo dobili petindvajset rubljev, naj je bilo tam osem ali dvajset ljudi.

V letu 1970 smo opazili še eno stvar: vse več je bilo med verniki mladih ljudi. Na nekaterih zborovanjih smo zalotili celo otroke. V Moskvi so zaradi tega bili plat zvona. Zanje je bil to nevaren „fenomen“, ki ga je bilo treba preprečiti.

Izbruh verskega zanimanja med mladimi me je zmedel. Bil sem strokovnjak za mlade ljudi in mislil sem, da poznam sovjetsko mladino. Vedno več mladih ljudi se je za nas povsem nerazumljivo in stalno včlanjalo v ilegalne cerkve, pri tem pa so se dobro zavedali, kaj bi pomenilo zanje, za njihovo življenje, če bi jih odkrili. Bili so potomci naše komunistične države, pa so se v velikih množicah odločali za vero! Prav res sem veliko premišljeval o tej verski privlačnosti. Večkrat sem se spomnil na Natašo. Kaj je videla v veri? Kaj je našla v Bogu, da je tako mirno sprejela naše pretepanje?

Zanimanje mladine za vero je vznemirilo tudi Moskvo. Voditelji protiverske organizacije so z letali prispeli na Kamčatko in imeli posebne seminarje, kjer so nam dajali napotke, kako se upreti temu „izredno nevarnemu pojavu“. Iz njihovih govorov je bilo očitno, da je ta „nevarni pojav“ navzoč tudi drugod po Sovjetski zvezi.

Nisem si mogel kaj, da ne bi primerjal in razločeval teh mladih vernikov z mladimi, s katerimi sem imel opravka v mladinski organizaciji. Moja mladina je bila vzgojena na komunistični način tako kot jaz sam. Od mladih nog so nas učili svojih doktrin, v katere smo verovali in se zaklinjali, da jim bomo z vsem srcem služili. Sedaj pa so prav isti ljudje začeli gledati življenje tako, kot je v resnici, opazili so nasprotja med obljubami in resničnostjo in postajali so cinični in brezčutni. Ve-

Dve pesniški zbirki pri SKA

Na kulturnem večeru v Slovenski hiši v Buenos Airesu sta bli v soboto 8. junija predstavljeni pesniški zbirki „Tisoč in dva verza“ Vladimirja Kosa ter „Zenice“ Toneta Rodeta. Prvo je predstavil Vinko Rode, drugo pa Tine Debeljak.

„Tisoč in dva verza z japonskih otokov“ je zaobsežena v uvodni pesmi in štirih kantilenah. Risbe in oprema so delo Bare Remec.

Uvodna pesem je v resnici „ujavanje v praznik“, torej v tisto stanje milosti, v tisto duševno razpoloženje, ki dopušča, da zaznaš, kako besede ustvarjajo, „da tako kot nekoč, se z besedo zgodi uresničenje... kjer svod ni le svod — in pot ni le pot“. Ako si namreč čisto prozaično razpoložen, te beseda in podoba in kadenca ne prevzamejo in ti nič posebnega ne povejo. Razpoloženje mora biti praznično, da dojameš čar poezije.

Prvi del zbirke, prva kantilena, nosi naslov: „Slovo noči od živalskega vrta v Uéno“. Je opisnega značaja, a v spremnih besedah nam avtor

likokrat so se zatekali k alkoholu, da bi vsemu temu ubežali.

Primerjal sem to prazno, sterilno življenje skrajnega cinizma z življenjem mladih ljudi, ki so se oklenili vere v Boga. Nasprotje je bilo kričeče in v mojih mislih so se začenjali porajati mučni dvomi in številna vprašanja.

sugerira, da bi to mogla biti metafora o dogajanju v Sloveniji (1990), namreč, kako se poslavlja noč totalitarnih režimov in kako se naznajuje zora nove svobode in neodvisnosti.

Drugi del: Barvit oblak med oblaki, mi je najljubši. Zdi se mi, da je najbolj liričen, posebno ko opisuje oblike in menjavanje oblakov na japonskem nebu. Ta igra je resnična, pravi Kos. Saj je tudi pri nas resnična. „Oblakov vlaki“ so tudi na našem nebu izredno zanimivi in lepi. A pri Kosu imajo še drug simbolizem, kajti „z očmi pojoče vere je mogoče razločiti tisti Barviti oblak, za katerim se Učlovečeni Božji Sin skriva tudi v presvetem Zakramentu...“ In prav v tem je zgradba tega sonetnega venca (14 plus magistrale). V kvartetih opisuje igro oblakov in pokrajino, v tercinah pa preide — skoro vedno — v molitev, kar daje temu delu izrazito religiozni značaj. Drugi del soneta je odmev prvega, navadno v kontrastih, kot recimo: strah — osvoboditev; smrtnost — nesmrtni cvet; sivina in mrč — trajna svetloba. Torej, nasprotje med minljivostjo vsega zemeljskega in človeško slabostjo in na drugi strani obljuba in poroštvo nebeške slave v onstranstvu.

Tretja kantilena: „Še mi zletimo na mesec“ opisuje odisejo Apolla XI., ko sta „Neil in Edwin, kot srednjeveška viteza v belem“ prvič stopila na lunino površino.

V četrtem delu: „En del ceste v Hákata“ najdemo opis mesta, pristanišča, prisostvujemo prometni nesreči, potem rojstvu; se srečamo s starčkom in končno s slovensko deklico iz Argentine, ki študira na Japonskem. V vseh Kosovih delih najdemo kako referenco na argentinsko slovenstvo.

To je vsebina „Tisoč in dveh verzov“. S to zbirko vnese avtor nove motive, nove podobe v svoj svet, na pr. opis poleta na luno, ali téma prve kantilene. Kot tipično plat njegovega pisanja najdemo spet daljnovzhodno ornamentiko, kot posebnosti v geografiji, rastlinstvu; cvetlice, obleke, izrazi, navade ipd. A najgloblje navdihe dobiva avtor, se zdi, v krščanskih resnicah, v doživljanju svojega duhovnega poslanstva, pa tudi v ljubezni do slovenstva. Tak je namreč Kosov svet: Slovenec, misijonar v daljnovzhodnem Sončnem imperiju. Vse to se prepleta v njegovi poeziji. Podobno kot pravi zadnji stih v knjigi: Luč z ljubeznijo deli skrivnost.

ZENICE, pesniški prvenec Toneta Rodeta, je 145. izdanje SKA, prijetno opremljena knjižica, z zanimivimi ilustracijami (13), delo istega avtorja. Zbirka vsebuje 38 pesmi, razdeljena je na pet delov. Novost je v tem, da vsebuje tudi deset pesmi v španščini.

T. R. piše v prostih verzih, pesmi so zelo sintetične, jedrnate, odsekanne, moderno zasnovane, kar nič preproste. Je to izpovedna lirična poezija, deloma spontana, a tudi refleksivna, naravnana na eksistenčno ob-

čutje. Niha med vriskom in tožbo, a skoro bi rekel, da prevladujejo sence nad svetlobo in tegobe nad veseljem. Tudi v risbah je opazno, da je več suhih ali golih vej (na drevesu življenja?) kot listja. Močnejše se mi zd občutje življenjske stiske kot prazničnega razpoloženja. Bo pač tudi pri njem držalo, da z besedo zaklinja in premaguje sile teme, kadar ga oblegajo, a ostaja brez besede, ko ga obišče sreča („...vre življenje, oh, jaz pa nem / in brez besed.“ (str. 49). Ali na str. 29: „Ko je srce / polno duha / ni prostora / za besede.“). Enako: „Danes sem tiho.“ (63)

Ta življenjska bol, ta eksistenčna tesnoba je izražena pri T. Rodetu na različne načine. Kot tožba v samoti (Komú naj dušo izročim? / Nikogar ni.); kot zavrnjenost (Izginil bom / zalučan daleč / v gosto ločje...); kot brezvilnost (stezé / ne peljejo nikamor.); kot absurd (zora / meče / ptice / znak / na tlak); kot premaganost in nemoč (volcado estoy... blasfemo / un cuerpo / echado al suelo).

Življenjska brezizhodnost je dobro izražena v pesmi Bolečina (Bolečina, / siva ptica / ... Črna luč, / brez oka, / preširok / prepad nazaj — / strma, / previsoka stena / daleč večnosti, / mrka, trka, / temna, nema, / srka, kar je še krvi.).

Na isto struno je ubran tudi Pekel. Ali občutek utrujenosti, ki ne sme na dan; v španščini Hay días.

Seveda T. R. ni slep za milost sreče, ljubezni, upanja, zorenja, spoznavanja (...In snov / v hipu ujeta / bo galeb. (24) (...Klečim / pred

znamenji / ljubezni (31). Vendar je v zbirki sorazmerno manj pesmi s to vsebino. Res se pa v dosti primerih naznanja svit odrešenja, kar nazorno izrazi pesem „Nekje za črnimi zidovi“ (Glej, med ljulko / klas!).

Kako globoko občuti prebujanje narave — da kar drhti od opojnosti — pove pesem „Slišiš? Slišiš?“ (Zemlja vstaja, / polni prsi... / cedi / zeleno kri, Govori.)

Tako zbirka „Zenice“ izzveni kot lirično izpovedna, tenkočutna, osebno dramatsko občutena. Razkriva skrite boje, strahove, poraze in zmage mlade Slovenca, ki doživlja slovenstvo v zdovski, argentinski verziji. Ki sicer ni „porteño“ (nisem / vrela pristaniška kri), a vendar: „Tvoj sem / ... Tvoj Slovenec, Buenos Aires, / tvoj utrip je moj utrip.“ Tu išče svo-

jo podobo, v tem človeškem kozmopolitskem morju, kar ni lahko.

Oblikovno je Rodetova pesem v skladu z našo zdovski danostjo: s paradoksalnim nihanjem med ozkim ghetom in brezmejnimi kozmopolitizmom. Je kakor tipanje v neznano, v neodkriti kontinent zdomstva tretje generacije. Ko teži k epifaniji naše biti, poskuša stvarnost razširiti z nekonvencionalno rabo jezika. Išče izrazna jedra v nepričakovanih stikih — v vozlih, ki naj bi osvetlili in oznanili nov prostor. Druži, kar je navidezno nespravlljivo. Tako včasih ta napetost artikuliira izjemno stanje. Takrat se pojavi čisto nova navzočnost — na izrabljenem obzorju. (V sencah neba)

Zbirka je posvečena OČETU, kar spet izraža prerano, in zato boleče slovo.

Vinko Rode

Slovenec

Dne 25. julija, na dan, ko je slovenska skupščina sprejela odločitev o suvereni, neodvisni Republiki Sloveniji, je v Ljubljani začel izhajati dnevnik Slovenec. Slovenec je bil ustanovljen že leta 1865 in je izhajal do maja 1945, ko je bil nasilno ukinjen ob prihodu partizanov v Ljubljano. Zato je navedeno leto izhajanja LXXV. V uvodnem članku v 1. številki „Vodilne Slovenčeve misli“ pravi mag. Andrej Rot (iz Argentine), da dnevnik ne bo glasilo določene stranke, sloja, stanu, prepričanja, določenega dela družbe, ampak da se bo s svojim objektivnim stremljenjem

opredeljeval za človeštvo, slovenstvo in krščanski etos. Kot direktor družbe Slovencev d. o. o. je zapisan Pavle Bratina, kot direktor časopisa Hanzi Tomažič in kot glavni in odgovorni urednik Andrej Rot.

Karavanški predor

1. junija letos so slovesno odprli najdaljši predor med Münchenom in Ljubljano, štirinajsti dvostezni po velikosti na svetu (7864 metrov), eden najzahtevnejših zaradi delovnih razmer (plin in voda), naslednje jutro pa je skozenj stekel promet. Po besedi številnih govornikov je predor blagoslovil nadškof šuštar.

med nami v Argentini

Nova maša Franceta Šenka

V nedeljo 11. avgusta je bila v cerkvi Marije Pomagaj v Buenos Aires nova maša Franceta Šenka. Novomašnika, obdanega od lepega števila slovenskih sobratov duhovnikov, sta ob vstopu v cerkev pokrižala starša, nečakinji pa sta mu ob pozdravni deklaraciji izročili novomašni križ in slovenski šopek. Pridigal mu je dr. Jure Rode, pel pa je med mašo zbor Gallus pod vodstvom Anke Savelli Gaser ob orgljanju Ivana Vombergarja. Novo-

mašni svatje in rojaki so napolnili cerkev do zadnjega kotička.

Slavnostno kosilo je bilo v dvorani Slovenske hiše. Med obedom je novomašniku čestital delegat dr. Alojzij Starc. Za sklep novomašnega slavlja so bile v cerkvi lavretanske litanije z blagoslovom.

Novomašnik je bil rojen 28. marca 1948 v begunskem taborišču v špitalu na Koroškem. V Argentini se je izšolal za športnega novinarja in radijskega poročevalca in pri 36 letih stopil v buenosaireško semenišče. Pred 1 letom je odšel v ljubljansko semenišče, bil posvečen v Ljubljani 29. junija in se inkardiniral v ljubljansko nadškofijo. Za eno leto se bo še vrnil v Slovenijo, potem pa se bo vključil v slovensko dušno pastirstvo v Argentini.

Novomašniku čestitamo k mašniškemu posvečenju in mu želimo osebnega zadovoljstva v duhovniškem poklicu in dolgoletno plodno dušnopastirsko delovanje v naši verski skupnosti!

IZ NAŠE KRONIKE

Folklorna skupina iz Našega doma v San Justu in Slovenski instrumentalni ansambel sta 12. julija s

svo jim plesno-igralskim prizorom zelo opazno sodelovala pri zimskem plesnem prazniku evropskih narodnosti v turističnem mestu Bariloche. Sceno je izdelal Tone Oblak. Slovensko organizirano skupnost v Argentini je zastopal podpredsednik ZS inž. Jernej Dobovšek.

Izredno sejo Zveze slovenskih mater in žena 27. junija so članice posvetile proglasitvi samostojne in suverene Republike Slovenije. Udeleženske so poslale pozdrav in dobre želje predsedniku JS RS Lojzetu Peterletu in solidarnostno pismo odboru slovenskih staršev za varstvo in vrnitev vojakov iz JA. — Na sestanku ZSMŽ 3. julija je bil razgovor z dr. Markom Kremžarjem o političnem in gospodarskem položaju v Sloveniji, 7. avgusta pa z župnikom Jožetom Škerbcom o verskem stanju na Slovenskem.

Ob 500-letnici jezuitov je bilo naslov predavanja p. dr. Lojzeta Kulovice na 10. kulturnem večeru SKA 10. avgusta v Slovenski hiši.

XXI. mladinski dan v Slomškovem domu s celodnevним sporedom, mladinsko mašo, športnim tekmovanjem, kulturnim programom in družabnim delom, je bil v nedeljo 11. avgusta.

Baritonist Marko Fink, ki je bil zadnje leto angažiran v operi v Salzburgu, je ob obisku rodne Argentine na povabilo zbora Niños y Jóvenes Cantores de Bariloche (pevovodja Andrej Jan) imel v Bariločah celovečerni koncert: v 1. delu je pel Schumannov ciklus Dichterliebe, v 2. delu ciklus Carlosa Guastavina Las flores

argentinas, na koncu pa dodal še 3 slovenske pesmi.

Balantičeva šola je v soboto 3. julija praznovala svojo 40-letnico. Program v dvorani Našega doma v San Justu je napovedovala učiteljica Magda Zupanc. Po pozdravnih besedah predsednika ND Staneta Mustarja je govorila voditeljica Balantičeve šole vseh 40 let Angelca Klanšek ob Balantičevih verzih „Ponudi sol domače mi solnice“, dr. Marko Kremžar pa je spregovoril o Balantiču, pesniku in človeku. Odrski spomin na 70-letnico rojstva F. Balantiča in srečanje z njegovo besedo „Prst in svetloba“ so oblikovali učenci Balantičeve šole in recitatorji Nuška Belič, Cilka Bregar, Nevenka Godec, Pavlinka Zupanc, Štefan Godec, Janez Krajnik, Marko Malovrh, Boštjan Modic, Blaž Miklič, Emil Urbančič in Ivo Urbančič — v režiji Frida Beznika in s sodelovanjem Mladinskega pevskega zbora pod vodstvom Andreja Selana; sceno je izdelal Tone Oblak, za razsvetljavo je skrbel Pavle Malovrh, za zvočne efekte pa Janez Jereb. Po svečanosti je bila razstava ročnih del in družabno srečanje ob prigrizku.

Srečanje mladih v Dravljah

25. maja je bilo v Dravljah celodnevno srečanje mladih z geslom: Za domovino, ki ga je organiziral Medškofijski odbor za študente. Skupina mladih iz Argentine je nastopila s petjem, Tone Rode se je predstavil kot pesnik, Zalka Arnšek kot likovna ustvarjalka, pri okrogli mizi pa je dr. Marko Kremžar govoril o kristjanu v političnem življenju.

IZ SLOVENIJE

Knjiga o dr. Anton Korošcu

V založbi za alternativno teorijo je izšla knjiga z naslovom Oživitve dr. Antona Korošca. Napisal jo je Miroslav Slane. Zadnje mesece se je začelo tudi o Korošču, največjem slovenskem politiku, v Sloveniji govoriti bolj odkrito in bolj strokovno. Nedavno tega so se v Mariboru in pri Sv. Juriju ob Ščavnici skušali oddolžiti Koroščevemu spominu s simpozijem in z odkritjem spominske plošče. Od revolucije pa do sedaj se ga je le zamolčevalo ali omenjalo zgolj negativno.

Romanje na Trsat

V soboto 25. maja je bilo slovensko romanje na Trsat ob 700-letnici trsatskega Marijinega svetišča. S škofi Šuštarjem, Pirihom in Kvasom je somaševalo 40 duhovnikov na samostanskem vrtu. Romarjev je bilo nad 3000. Popoldne je bila v cerkvi marijanska akademija. Romarji so prinesli na Trsat podobo brezjanske Marije.

Tretje zasedanje Pastoralnega občnega zbora

11. maja je bilo v dvorani Teološke fakultete v Ljubljani tretje zasedanje Pastoralnega občnega zbora ljubljanske nadškofije. Zbralo se je 189 članov zbora. Slovence v Argentini je predstavljal dr. Marko Kremžar. Zasedanje je vodil delovni odbor, v katerem so bili nadškof Šuštar, dr. Janez Gril, dr. Anton Stres, kanonik

Vinko Vegelj, dr. Metka Klevišar, dr. Janez Žgajnar in kanonik Rafko Lešnik. Ob vodilni misli Biti na svetu, pa ne od sveta so spregovorili o najnujnejšem delovanju Cerkve v slovenski javnosti danes. Potrebna je moralna obnova; izboljšati je treba medije, posebej televizijo; posvetiti veliko skrb vzgoji mladih; ustanoviti katoliške gimnazije; dobro organizirati Karitas; krščanski laiki morajo vstopati v javno delovanje, tudi politično; dokončno je treba s posameznih imen in Cerkve izmiti očitek narodnega izdajstva; naš dosedanji odnos do montiranih procesov je bil žalosten, celo Cerkev je molčala, procesi proti škofu Rožmanu in duhovnikom se morajo obnoviti; sestavni del sprave mora biti zavračanje nesrečnic.

Naloga Cerkve v Sloveniji v novih razmerah

8. maja je nadškof Šuštar v Globasnici na Koroškem v govoru o Cerkvi na Slovenskem v novih razmerah dejal, da so spremenjene razmere v marsičem pozitivne tudi za delovanje Cerkve, odpira se sodelovanje z različnimi družbenimi ustanovami (Rdeči križ, Gasilska zveza, kulturni delavci, zdravniki), obenem pa se pojavljajo očitki klerikalizma, revanšizma, ob denacionalizaciji želi Cerkev bogateti na račun revnih. Temeljno poslanstvo Cerkve je oznanjevanje evangelija. Posebne njene naloge danes so v tem, da skrbi za moralno prenovo, da si ob spravi z mrtvimi prizadeva za spravo med živimi, da skrbi za izobraževanje kristjana, da prispeva svoj delež

h kvalitetnejšim šolam; ob slabih gospodarskih razmerah mora posebej skrbeti za socialno pomoč in karitativno dejavnost, skrbeti za vzgojo mladih; med težavami je omenil pomanjkanje kristjanov, ki bi bili pripravljeni kaj žrtvovati in dejavno sodelovati v družbenem dogajanju.

Spominska maša v Rogu

je bila načrtovana za nedeljo 7. julija. Zavoljo razmer je bila predstavljena na kasnejši čas. V pripravljalnem odboru so kočevski dekan Metelko, glavni urednik Družine Janez Gril in dr. Tine Velikonja, rešenec iz Teharij. Poleg maše pod vodstvom nadškofa šuštarja bi govorili predstavnik iz Argentine, predstavnik iz Sev. Amerike in predstavnik iz Slovenije.

Dan krivde, odpuščanja in sprave

Stanislav Klep, Franc Šetar, Stane Vežjak in Zdenko Zavadlav, organizatorji opravil ob „lipi sprave“ na ljubljanskih žalah, so razglasili 15. junij za dan krivde, odpuščanja in sprave v spomin na vse vojne žrtve boljševističnega nasilja na slovenskih tleh. Ob 15. uri je v cerkvi Sv. Križa maševal nadškof šuštar, ob 18. uri je metropolit blagoslovil Kristusov kip ob lipi, spregovorili pa so dr. Stanislav Klep, dr. Peter Urbanc iz Kanade in lic. Ivan Korošec iz Argentine, recitirala pa pesnika Dane Zajc in Tone Kuntner.

Dr. Urbanc je poudaril, da je bil škof Rožman velik Slovenec in da je v najtežjih časih opravil ogromno narodno delo. Brez njegovega povratka

na slovensko božjo njivo še ne bo zaključena slovenska državljanska vojna, brez njeovega povratka bo sprava pomanjkljiva. Vsi pobiti v slovenskih grobiščih iz časa revolucije in po njej so bili predhodniki današnje slovenske svobode.

2. izdaja knjige o Lojzetu Grozdetu

Katehetski center v Ljubljani je izdal 2. izdajo knjige dr. Antona Strleta o slovenskem mučencu Lojzetu Grozdetu. Prvič je izšla knjiga l. 1944 v Ljubljani, nato ponatis v Buenos Airesu, sedanji izdaji pa je napisal študijo Taras Kermauner z naslovom: L. Grozde — vzornik tudi današnjim Slovencem.

Dr. Kremžar o Slovencih v Argentini

Na teološki fakulteti v Ljubljani je 28. maja dr. Marko Kremžar predaval in odgovarjal o Slovencih v Argentini. Prireditelj je organiziral škofijski odbor za izobražence.

Odkritje plošče N. Velikonju

V soboto 8. junija ob 100-letnici pisatelja Nanteja Velikonje je bila zanj najprej sveta maša v Predmeji pri Otlaci nad Ajdovščino, po maši pa je Društvo slovenskih pisateljev odkrilo spominsko ploščo. Velikonjevo literarno delo je predstavil Bojan Bratina, ploščo je odkril in kratko spregovoril Dane Zajc, predsednik Društva slov. pisateljev, ploščo pa je blagoslovil župnik Janko Kosmač. 10 let hromea po polovici telesa so ga komunisti 25. junija 1945 obsodili na smrt in ustrelili. Njegov grob je neznan.

KJE JE KAJ

LETO 58

SEPTEMBER 1991

OB DOGAJANJIH V SLOVENIJI	Pozivi slovenske Cerkve ob agresiji JA na Slovenijo	449
	Sklepna izjava Slovenskega narodnega odbora ob slovenski državni samostojnosti ..	454
	Ob slovenski državni samostojnosti (Marko Kremžar)	457
	Slovenija, vstani! (Božidar Fink)	460
	Grozljivo sami, čeprav samostojni (Alojz Rebula)	461
VERSKI ČLANKI	Nova okrožnica Janeza Pavla II.: Ob stoletnici (Rafko Valenčič)	464
	Papež Pavel VI. 1963—1978 (Metod Benedik) ..	468
	Verujem v odpuščanje grehov (Dieter Emeis - Janko Bohak)	470
	Poglavitni grehi — jeza (Štefan Steiner) ...	472
POGOVOR	Pogovor s karmeličankama s. Vero Prijatelj in s. Mirjam Tomažin (Metka Mizerit) ...	473
SSK	Svetovni slovenski kongres	478
SLOMŠEK	V novo slovensko prihodnost (Alojz Rebula) ..	481
NAŠA ZGODBA	Romanje v Kočevje pred več kot desetimi leti (Marjanka Kremžar-Jerman)	485
	Spomini na leto 1945 (Vinko Zaletel)	490
	Teharje (Alenka Smole)	491
	Spomini na težke dni (Janez Zdešar)	492
ZA MLADINO	Kaj pa vernost pri izbiri fanta oz. dekleta? (Vital Vider)	496
V DRUŽINI	Brez družine ni prihodnosti (Dietmar Rost - Janko Bohak)	498
PODLISTEK POEZIJA	Odpusti mi, Nataša! (Sergej Kurdakov) ...	501
	Prošnja za narod (Stanko Janežič)	463
	Pomladna hvalnica, Misel, Večerne sence (Karel Mauser)	471, 472
	Tri podmene (Vladimir Kos)	489
NOVI KNJIGI	Dve pesniški zbirki pri SKA: V. Kos, Tisoč in dva verza; Tone Rode: Zenice (Vinko Rode) ..	505
KRONIKA	Med nami v Argentini	453, 508
	Iz Slovenije	477, 480, 507, 510

AÑO 58

SEPTIEMBRE 1991

Malo za šalo...

Na spiritistični seji govori vodja duhu: „Duh, če si tukaj, potrkaj enkrat, če pa te ni, potrkaj dvakrat!“

— — —

Lastnik vaške gostilne se pred svojimi gosti ponaša, da njegov petletni sin že zna brati.

Župnik, ki igra tarok, pomigne dečku, naj pride bliže, in na podstavek za pivo napiše: Janez XXIII. „No, mali, kaj piše tukaj?“ vpraša.

Deček pa odvrne: „Strica ne poznam, ampak imel je dve žganji in tri piva.“

— — —

„Ali poznate gospo Korenovo iz sosednjega bloka?“

„Da.“

„Mislim, če jo poznate tako dobro, da tudi kaj govorita.“

„Poznam jo celo tako dobro, da z njo sploh ne govorim več.“

— — —

„Včeraj sem imela srečo, da sem spoznala tvojega šefa.“

„Temu praviš ti sreča?“

„Seveda, ker sem srečna, da ni moj šef.“

— — —

„Cvetka, slišim, da si poročena z arheologom. Ali ni to precej dolgočasno?“

„Nasprotno, draga moja: bolj ko sem stara, bolj se mož zanima zame.“

— — —

„Čuj, Helena, ali je tvoj šef res tak stiskač, kot pravijo?“

„Res. Pomisli, celo kadar se smeje, se na tuj račun.“

Uročeno od doma

Vsi razen mene hodijo ritensko, sklepa rak.

— — —

Muham se slabo piše. Spet je pisalo v časopisju, da smo na en mah ubili dve.

— — —

Proletarci vseh dežel, zresnite se!

— — —

Nismo gradov gradili le v oblakih, ampak tudi v Kočevski Reki.

— — —

Lagati drugim — sprijenost; lagati tudi sebi, to pa je že bolezensko stanje.

— — —

Motiti se je človeško. Ne pa: po navljati zmote.

— — —

Ladje so jim potonile. Ostale so jim jahte.

— — —

Ko se oziraš po prehojeni poti, mimogrede zdrseš v kako brezno.

— — —

Za grehe politikov delajo pokoro ljudske množice.

— — —

Brivec mi vedno govori o gospodarstvu. Takrat se mi dlake naježijo, pa me laže brije.

— — —

Rekel sem lopovu, da je lopov. Sem mislil, da ne ve.

— — —

Za pošteno stvar je žrtvoval vse, celo svoje poštenje.

— — —

Žulje od ploskanja so vselej dobro plačevali.

DUHOVNO ŽIVLJENJE

SLOVENSKA VERSKA REVIIJA

Izdaja ga konzorcij (Slovensko dušno pastirstvo); urejuje uredniški odbor (Jože Škerbec) — Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. — Registro de la Propiedad Intelectual N° 90.877. — Tiska VILKO s. r. l., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires. ZDA: Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA. — KANADA: Ivan Marn, 131 A Treview Dr. Toronto M8W 4C4, Canada. — TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia. — ITALIJA: GORICA, Riva Piazzuta 18, 34170 Gorizia, Italia. — AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina v Argentini za leto 1991: **₳** 400.000.- in izdatki za pošto; drugod v odgovarjajoči valuti. **Denarna nakazila** na bančni (ne osebni) ček na ime: Luis Starc, Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina.

La Vida Espiritual

Revista mensual religiosa. Editor: Misión Católica Eslovvena (dr. Luis Starc). director: José Škerbec - Ramón L. Falcón 4158, (1407) Buenos Aires, Argentina. - Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 90.877. — Talleres Gráficos "Vilko" S. R. L., Estados Unidos 425, (1101) Buenos Aires, Argentina.

